

Utrikesutskottets betänkande 2023/24:UU7

Internationella relationer m.m.

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till förd politik och pågående processer. Motionsyrkandena handlar om värden och prioriteringar i svensk utrikespolitik, Sveriges engagemang i internationella organisationer, arbetet med agendan för kvinnor, fred och säkerhet samt Sveriges diplomatiska förbindelser, arbetet med konsulära ärenden och politiken gentemot Kina.

I betänkandet finns 17 reservationer (S, SD, V, C, MP) och ett särskilt yttrande (SD).

Behandlade förslag

Cirka 100 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Utrikespolitikens inriktning.....	7
Sveriges internationella relationer	16
Motioner som bereds förenklad.....	35
Reservationer	36
1. Värden och prioriteringar i utrikespolitiken, punkt 1 (S).....	36
2. Värden och prioriteringar i utrikespolitiken, punkt 1 (C).....	36
3. Värden och prioriteringar i utrikespolitiken, punkt 1 (MP)	37
4. Feministisk utrikespolitik, punkt 2 (S, V, MP).....	38
5. FN och internationellt samarbete, punkt 3 (S)	39
6. FN och internationellt samarbete, punkt 3 (C).....	40
7. FN och internationellt samarbete, punkt 3 (MP)	41
8. Kvinnor, fred och säkerhet, punkt 4 (V).....	42
9. Sveriges diplomatiska förbindelser, punkt 5 (SD).....	42
10. Sveriges diplomatiska förbindelser, punkt 5 (C)	43
11. Sveriges diplomatiska förbindelser, punkt 5 (MP)	44
12. Konsulära ärenden, punkt 6 (S, C).....	44
13. Relationer till Kina, punkt 7 (SD).....	45
14. Relationer till Kina, punkt 7 (C).....	46
15. Taiwans deltagande i internationella organisationer, punkt 8 (SD)	47
16. Taiwans deltagande i internationella organisationer, punkt 8 (C)	48
17. Eritreas diasporaskatt, punkt 9 (S).....	49
Särskilt yttrande.....	50
Eritreas diasporaskatt, punkt 9 (SD).....	50
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	51
Motioner från allmänna motionstiden 2023/24	51
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	62

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Utrikespolitikens inriktning

1. Värderna och prioriteringar i utrikespolitiken

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkandena 2 och 3,

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1 och 2 samt

2023/24:2562 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 1.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (C)

Reservation 3 (MP)

2. Feministisk utrikespolitik

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 1,

2023/24:2343 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9,

2023/24:2562 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 5,

2023/24:2664 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 2 och

2023/24:2699 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 6.

Reservation 4 (S, V, MP)

3. FN och internationellt samarbete

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 6,

2023/24:1589 av Matilda Ernkrans (S) yrkande 2,

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 3 och

2023/24:2562 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 7 och 10.

Reservation 5 (S)

Reservation 6 (C)

Reservation 7 (MP)

4. Kvinnor, fred och säkerhet

Riksdagen avslår motion

2023/24:2343 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 15 och 16.

Reservation 8 (V)

Internationella relationer

5. Sveriges diplomatiska förbindelser

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:484 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 3 och 12,

2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkandena 15 och 25 samt

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 31.

Reservation 9 (SD)

Reservation 10 (C)

Reservation 11 (MP)

6. Konsulära ärenden

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:340 av Magnus Oscarsson (KD),

2023/24:1009 av Lawen Redar (S),

2023/24:1056 av Lawen Redar (S),

2023/24:1967 av Fredrik Lundh Sammeli och Helén Pettersson (båda S)
och

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 44.

Reservation 12 (S, C)

7. Relationer till Kina

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:484 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 8,

2023/24:1738 av Niels Paarup-Petersen och Anne-Li Sjölund (båda C)
och

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 29.

Reservation 13 (SD)

Reservation 14 (C)

8. Taiwans deltagande i internationella organisationer

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:55 av Björn Söder (SD),

2023/24:58 av Björn Söder (SD),

2023/24:484 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 4–7,

2023/24:2174 av Maria Stockhaus m.fl. (M),

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 30 och

2023/24:2627 av Boriana Åberg (M).

Reservation 15 (SD)

Reservation 16 (C)

9. Eritreas diasporaskatt

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:485 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 24 och

2023/24:671 av Mathias Tegnér (S) yrkande 3.

Reservation 17 (S)

Motioner som bereds förenklat

10. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 30 maj 2024

På utrikesutskottets vägnar

Aron Emilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Aron Emilsson (SD), Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Margareta Cederfelt (M), Linnéa Wickman (S), Joar Forssell (L), Tomas Eneroth (S), Ann-Sofie Alm (M), Magnus Bertsson (KD), Kerstin Lundgren (C), John E Weinerhall (M), Jacob Risberg (MP), Stefan Olsson (M), Katarina Tolgfors (M), Rasmus Giertz (SD) och Lotta Johnsson Fornarve (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet ca 100 yrkanden i motioner som väckts under den allmänna motionstiden 2023/24. Av motionsyrkandena har ca 60 beretts i förenklad ordning enligt de riktlinjer som riksdagen har fastslagit med anledning av Riksdagskommitténs betänkande Riksdagen i en ny tid (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Motionerna i betänkandet handlar bl.a. om den svenska utrikespolitikens övergripande inriktning, vissa frågor om utrikesförvaltningens arbete och förhållandet till Kina. Gemensamt för flera av motionerna är att de, utan att påverka anslagsnivåerna inom statsbudgetens utgiftsområde 5 Internationell samverkan, ändå i olika grad och mer eller mindre direkt syftar till att påverka politikens inriktning och därmed hur anslagen inom utgiftsområdet ska användas. Motionsbehandlingen i detta betänkande kan därmed i vissa delar ses som ett komplement till riksdagens beslut om budgetanslagen för Sveriges internationella samverkan under 2024 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 5, bet. 2023/24:UU1, rskr. 2023/24:43).

Utrikesministern informerade utskottet vid sammanträdet den 26 oktober 2023 allmänt om utrikesförvaltningens utveckling. Utskottet informerades även den 18 april 2024 om en särskild fråga om utrikesförvaltningen. Vid utskottets sammanträde den 25 januari 2024 lämnade utrikesministern information om det konsulära arbetet med frihetsberövade individer i Iran.

Den 16 maj 2024 genomförde utskottet ett besök till Utrikespolitiska institutet. Vid besöket diskuterades bl.a. frågor om relationerna till Kina. Besöket ingick också som ett led i utskottets uppföljning och utvärdering av inrättandet av Nationellt kunskapscentrum om Kina (NKK) och Centrum för Östeuropastudier (SCEEUS) vid Utrikespolitiska institutet, som utskottet beslutade om den 5 oktober 2023 (prot. 2023/24:3). Ett underlag för uppföljningen och utvärderingen lämnades av riksdagens utvärderings- och forskningssekreteriat vid sammanträdet den 29 februari 2024 (prot. 2023/24:21).

Utskottets överväganden

Utrikespolitikens inriktning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om grundläggande värden och prioriteringar i utrikespolitiken, en feministisk utrikespolitik, FN och internationellt samarbete samt regeringens arbete med agendan för kvinnor, fred och säkerhet.

Jämför reservation 1 (S), 2 (C), 3 (MP), 4 (S, V, MP), 5 (S), 6 (C), 7 (MP) och 8 (V).

Motionerna

Värden och prioriteringar i utrikespolitiken

I partimotion 2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) föreslås i yrkandena 2 och 3 tillkännagivanden om att Sverige genom utrikespolitiken ska vara en global röst för demokrati och mänskliga rättigheter och en regelbaserad världsordning samt att utrikespolitiken ska grunda sig i respekten för mänskliga rättigheter och folkrätten.

I kommittémotion 2023/24:2562 yrkande 1 föreslår Morgan Johansson m.fl. (S) ett tillkännagivande om att regeringen ska säkerställa att Sverige är en stark röst globalt och en aktiv internationell kraft.

Vidare föreslår Kerstin Lundgren m.fl. (C) ett tillkännagivande i kommittémotion 2023/24:2466 yrkande 1 om att svensk utrikespolitik ska försvara och främja den liberala demokratin. Motionärerna föreslår även i yrkande 2 ett tillkännagivande om att regeringen ska säkerställa att svensk utrikespolitik är sammanhängande och baserad på ett enhetligt agerande i säkerhets-, handels- och utvecklingspolitikens olika delar.

Feministisk utrikespolitik

I partimotion 2023/24:2343 föreslår Nooshi Dadgostar m.fl. (V) i yrkande 9 ett tillkännagivande om att Sverige ska driva en feministisk utrikespolitik. Förslag om en feministisk utrikespolitik framställs i olika varianter även i partimotion 2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 1 samt kommittémotionerna 2023/24:2562 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 5, 2023/24:2664 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 2 och 2023/24:2699 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 6.

FN och internationellt samarbete

I partimotion 2023/24:964 föreslår Per Bolund m.fl. (MP) i yrkande 6 ett tillkännagivande om att Sverige i utrikespolitiken ska prioritera ett starkt internationellt samarbete med FN som central aktör för fred och mänskliga rättigheter.

Andra förslag om internationellt samarbete och FN:s roll i svensk utrikespolitik framförs av Morgan Johansson m.fl. (S) i kommittémotion 2023/24:2562. Motionärerna föreslår där i yrkande 7 ett tillkännagivande om att regeringen ska stå upp för det multilaterala systemet och agera för att Sverige ska fortsätta att vara en ansvarsfull och engagerad medlem i de organisationer som ingår i detta system. I yrkande 10 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att regeringen bör öka det svenska engagemanget för FN, eftersom FN utgör navet i det globala samarbetet för internationell fred och säkerhet och därför spelar en viktig roll för fred och säkerhet, folkrätten, mänskliga rättigheter och utveckling.

I kommittémotion 2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att Sverige inom ramen för fler multilaterala samarbetsstrukturer ska försöka forma koalitioner med demokratiska länder som gemensamt kan vara en motvikt till de alltmer tydligt auktoritära strömningar som genomsyrar internationella samarbetsstrukturer.

Vidare föreslår Matilda Ernkrans (S) i motion 2023/24:1589 yrkande 2 ett tillkännagivande om att regeringen ska säkerställa att svenska ungdomsdelegater kan delta i FN:s processer och arbete.

Kvinnor, fred och säkerhet

I partimotion 2023/24:2343 föreslår Nooshi Dadgostar m.fl. (V) i yrkande 15 ett tillkännagivande om att Sverige inom FN bör verka för att öka kvinnors deltagande i fredsprocesser. I yrkande 16 föreslår motionärerna även ett tillkännagivande om att Sverige inom FN ska verka för att säkerhetsrådets resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet ska få genomslag i samtliga resolutioner som säkerhetsrådet behandlar.

Bakgrund

Regeringsförklaringen 2023 om utrikespolitiken

I sin regeringsförklaring, som lämnades i kammaren den 12 september 2023, angav statsministern att försvaret av Ukrainas frihet och suveränitet är de kommande årens främsta utrikespolitiska uppgift och att Sverige kommer att fortsätta stödja Ukraina så länge det behövs (prot. 2023/24:2).

Statsministern angav också att de grundvalar för den svenska utrikes- och säkerhetspolitiken som regeringen angav vid sitt tillträde ligger fast. I detta ingår att föra en i första hand svensk och europeisk utrikespolitik som har sin kärna i att värna svenska intressen och att stå upp för demokratiska värderingar. Grunden är den regelbaserade internationella ordningen, försvaret av

demokrati och mänskliga rättigheter och respekten för FN-stadgan. Svensk utrikespolitik kommer att föras på en europeisk, nordisk-baltisk och transatlantisk grund.

Av regeringsförklaringen framgår även att Sverige ska fortsätta att vara ett globalt engagerat land som står upp för mänskliga fri- och rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Sverige ska också fortsätta att vara en stark röst för jämställdhet, både i Sverige och globalt.

Budgetpropositionen för 2024 om politikens inriktning

I redogörelsen för politikens inriktning i budgetpropositionen för 2024 anför regeringen att säkerhetspolitiken står i centrum och att utvecklingen i närområdet kommer att ha en särställning, även om Sveriges utrikespolitik alltid har en viktig global dimension (prop. 2023/24:1 utg.omr. 5). Regeringens grundläggande målsättningar är att stärka EU, fördjupa den transatlantiska relationen och bli en aktiv, värdefull och solidarisk Natomedlem. Kärnan i politiken är att värna svenska intressen och demokratiska värderingar. Sverige ska stå upp för folkrätten, de mänskliga rättigheterna och FN-stadgan.

Regeringen, som anser att Sverige ska vara en drivande, konstruktiv och engagerad medlem av internationella organisationer, framhåller att medlemskap i dessa organisationer möjliggör genomslag för Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik och utgör en effektiv plattform för sakpolitiska prioriteringar. Det gäller bl.a. EU, som i budgetpropositionen framhålls som Sveriges viktigaste utrikespolitiska plattform och också avgörande för Sveriges välstånd. Att stärka EU som en trovärdig global aktör förväntas vara en central uppgift i EU-samarbetet, och regeringen avser att vidareutveckla flera av EU:s utrikespolitiska instrument, som t.ex. diplomati, handel och bistånd. Därtill ska regeringen verka för att stärka EU som säkerhetspolitisk aktör.

Nato blir i och med medlemskapet Sveriges viktigaste säkerhetspolitiska arena, och regeringen ska betona vikten av en stark transatlantisk länk och verka för att samarbetet mellan EU och Nato ska vara ömsesidigt förstärkande.

I budgetpropositionen framhålls att arbetet för att stärka demokratin, mänskliga rättigheter, rättsstatens principer och respekten för folkrätten är centralt. Regeringen anger också att Sverige ska bidra till att effektivisera det multilaterala samarbetet och att det inom FN blir allt viktigare att agera strategiskt för att främja respekten för internationella normer. Regeringen ska verka för ett mer effektivt, resultatorienterat och transparent FN och för att motarbeta alla former av oegentligheter inom FN-systemet.

För att motverka konflikter och bidra till fred och säkerhet kommer Sveriges insatser att präglas av ett förebyggande perspektiv med fokus på stabilisering och grundorsaker till konflikt. Regeringen ska i linje med svenska intressen främja fred och utveckling, demokrati och mänskliga rättigheter också bortom Sveriges och EU:s grannskap. Ansvarsutkrävande för folkrätts-

brott är prioriterat och migrationsfrågor är en viktig del i Sveriges internationella samarbeten. Sveriges tydliga röst för jämställdhet och kvinnors rättigheter och deltagande är, framhåller regeringen, viktig för att internationella fredsinsatser ska leda till hållbara resultat.

Regeringens utrikesdeklaration 2024

Utrikesministern lämnade regeringens utrikesdeklaration i kammaren den 14 februari 2024. Det framgår av utrikesdeklarationen att regeringens utrikespolitik vilar på en europeisk, nordisk-baltisk och transatlantisk grund. Regeringen anger att det med ett krig i Europa är ofrånkomligt att närområdet har högsta prioritet men att regeringens utrikespolitik alltid kommer att ha en viktig global dimension (prot. 2023/24:71).

I utrikesdeklarationen anges vidare att det är avgörande för Sveriges säkerhet och stabilitet att upprätthålla den regelbaserade världsordningen, folkrätten och respekten för FN-stadgan. Det framhålls att mänskliga fri- och rättigheter måste försvaras och att varje individs lika värde, oavsett kön, ålder, sexuell läggning eller religion, är en frihetsfråga.

I utrikesdeklarationen konstateras också att Sverige är en stark röst och aktör för demokrati och mänskliga fri- och rättigheter. Enligt regeringen ska Sverige särskilt arbeta för allas åtnjutande av rättigheter som är politiskt känsliga i andra länder, såsom sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Regeringen verkar för att stärka kvinnors och flickors frihet, rättigheter och egenmakt och för att motverka begränsande sedvänjor och normer. Jämställdhet framhålls som ett kärnvärde i svensk utrikespolitik, och regeringen anger att den arbetar inom såväl utrikespolitiken som biståndspolitiken för att vända utvecklingen av ett ökande globalt motstånd mot jämställdhet, vilket Sverige enligt regeringen aldrig kan acceptera.

I utrikesdeklarationen framhålls vidare FN:s centrala roll i arbetet med globala frågor och att regeringen fortsätter att driva svenska utrikespolitiska intressen i engagemanget inom FN. Det anges också att Sveriges ställning som global prioriterad partner för grön och digital omställning ska stärkas och att svenskt bistånd ska bidra till att påskynda den gröna omställningen. Utvecklingssamarbetet lyfts fram som ett av de viktigaste utrikespolitiska verktygen, inte minst för att motverka den demokratiska tillbakagången på många håll i världen.

I kammaren den 20 mars 2024 lämnade utrikesministern en kompletterande utrikesdeklaration med anledning av Sveriges medlemskap i Nato (prot. 2023/24:87). I den kompletterande utrikesdeklarationen anges att Sverige ska fortsätta att främja grundvärden i svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Det handlar om att inom Nato, liksom i EU, FN, OSSE och Europarådet, värna den regelbaserade världsordningen, den europeiska säkerhetsordningen, demokrati, frihet, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Vidare framhöll utrikesministern att Sverige ska verka för att folkrätten och principerna i Helsingforsslutakten och Parisstadgan upprätthålls.

Regeringens strategiska jämställdhetsarbete

Efter regeringsskiftet hösten 2022 lämnade den nytilträdde regeringens utrikesminister sin första utrikesdeklaration i riksdagen den 15 februari 2023. I utrikesdeklarationen framhölls att det är en kränkning av kvinnors mänskliga rättigheter när kvinnor exkluderas från utbildning, från arbetsliv eller på annat sätt förvägras rätten att delta i samhället. Utrikesministern angav att regeringen därför avser att bedriva ett strategiskt jämställdhetsarbete i bistånds- och utrikespolitiken. I den utrikespolitiska debatten som följde på utrikesdeklarationen framförde utrikesministern vidare att regeringens ambition med den svenska utrikespolitiken är att alltid vidmakthålla jämställdhet som ett kärnvärde för Sverige som stat och att regeringens grundläggande princip om att varje individs lika värde, oavsett kön, ålder, sexuell läggning eller religion, alltid är en frihetsfråga (prot. 2022/23:63).

Regeringens strategiska jämställdhetsarbete kan ställas mot den feministiska utrikespolitik som lanserades efter regeringsskiftet i oktober 2014. I budgetpropositionen för 2016 angav den dåvarande regeringen att den bedriver en feministisk utrikespolitik och att Sverige, genom att systematiskt omsätta ett jämställdhetsperspektiv i utrikespolitikens alla delar, ska vara den globalt starkaste rösten för jämställdhet och kvinnors och flickors mänskliga rättigheter. I detta ingick bl.a. som mål för regeringen att genomföra FN:s säkerhetsråds resolution 1325 (2000) om kvinnor, fred och säkerhet och att de internationella organisationer som Sverige ger finansiellt stöd till systematiskt ska integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet (prop. 2015/16:1 utg.omr. 5, bet. 2015/16:UU1, rskr. 2015/16:72).

I en senare skrivelse till riksdagen beskrev den dåvarande regeringen sin feministiska utrikespolitik som en agenda för förändring och resultat, vilket innebär att stärka kvinnors och flickors rättigheter, representation och resurser. Politiken syftade till att bidra till jämställdhet och alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, inklusive genom att motverka alla former av diskriminering som begränsar kvinnors och flickors handlingsutrymme (skr. 2019/20:17, bet. 2019/20:UU6, rskr. 2019/20:147).

Kvinnor, fred och säkerhet

I oktober 2000 antog FN:s säkerhetsråd resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. Resolutionen tar sin utgångspunkt i kvinnors avgörande roll när det gäller att förebygga, hantera och lösa konflikter och att bygga hållbar fred, samtidigt som det finns särskilda behov av att skydda kvinnors och flickors rättigheter under och efter konflikter, i synnerhet på grund av deras utsatthet för sexuellt våld. De åtgärder som anges i resolutionen för att öka kvinnors deltagande i beslutsfattande på alla nivåer och att stärka skyddet av kvinnors och flickors rättigheter har kompletterats i ytterligare nio resolutioner: 1820 (2008), 1888 (2009), 1889 (2009), 1960 (2010), 2106 (2013), 2122 (2013), 2242 (2015), 2467 (2019) och 2493 (2019). Tillsammans bildar de tio resolutionerna den internationella agendan för kvinnor, fred och säkerhet.

Regeringen antog den 9 november 2023 en ny nationell handlingsplan för genomförandet av FN:s agenda för kvinnor, fred och säkerhet under perioden 2024–2028 (UD2023/04798). I handlingsplanen anges att Sverige ska vara drivande i arbetet med att genomföra agendan och att Sverige ska synliggöra och stödja särskilt marginaliserade grupper såsom kvinnor med funktionsnedsättning, hbtqi-personer, unga och äldre.

I handlingsplanen anges fyra prioriterade områden som strategisk inriktning och vägledning för Sveriges arbete med kvinnor, fred och säkerhet. Det är att bidra till

- kvinnors och flickors lika deltagande i konfliktförebyggande insatser
- inkluderande och jämställda fredsprocesser och fredsbyggande
- stärkt skydd av kvinnor och flickor
- ledarskap och expertis.

Inom EU godkände rådet slutsatser om kvinnor, fred och säkerhet den 14 november 2022 (rådets dokument 14716/22). I slutsatserna bekräftas giltigheten i den strategi för arbetet som antogs 2018, och rådet åtar sig att fullt ut genomföra handlingsplanen för strategin under perioden 2019–2024 (rådets dokument 15086/18 och 11031/19). I slutsatserna understryker rådet även vikten av agendan för kvinnor, fred och säkerhet i hanteringen av väpnade konflikter och nya och alltmer komplexa säkerhetsutmaningar, som på ett oproportionerligt sätt påverkar kvinnor och flickor och som har lett till en övergripande försämring av kvinnors ställning med negativa konsekvenser för kvinnors och flickors möjligheter att fullt ut åtnjuta mänskliga rättigheter. Bland de nya utmaningar som uppmärksammas genom slutsatserna finns Rysslands krig mot Ukraina och utvecklingen i Iran och Afghanistan.

Ungdomsdelegater till FN

FN:s generalförsamling antog i november 1981 kompletterande riktlinjer för förbättrade kommunikationskanaler mellan FN och ungdomar och ungdomsorganisationer. I riktlinjerna angavs att medlemsstaterna bör överväga att inkludera ungdomsrepresentanter i den nationella delegationen till generalförsamlingen och andra relevanta FN-möten (A/RES/36/17). Detta upprepades i en ny resolution i december 2013. Generalförsamlingen underströk då också att ungdomsdelegaterna bör utses genom en transparent process som säkerställer deras representativitet, med beaktande av principerna om könsbalans och icke-diskriminering (A/RES/68/130).

I den svenska delegationen till generalförsamlingen har det sedan 1991 ingått en ungdomsdelegat utsedd av Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer (LSU). Avsikten är att ungdomsdelegaten ska stärka ungdomsperspektivet i aktuella frågor i generalförsamlingen och vara en länk mellan beslutsfattare, ungdomsorganisationer och andra intresserade ungdomar (skr. 2020/21:105 s. 202).

För sin verksamhet får LSU varje år ett statsbidrag om 5 800 000 kronor under anslaget 12:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet inom statsbudgetens utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Enligt regeringens utbetalningsbeslut för 2024 får 700 000 kronor av statsbidraget användas för europeiskt och internationellt samarbete (S2023/03233). Tidigare var denna delsumma begränsad till europeiskt samarbete. För ungdomsdelegaterna till FN sökte och beviljades därför LSU tidigare ett kompletterande bidrag om 300 000 kronor under anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet inom statsbudgetens utgiftsområde 5 Internationell samverkan, anslagspost 3 Freds- och säkerhetsfrämjande – Särskilda insatser.

EU:s höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik presenterade tillsammans med kommissionen i oktober 2022 ett meddelande om en handlingsplan för unga i EU:s yttre åtgärder 2022–2027 (JOIN(2022) 53). Ett av målen i handlingsplanen är att främja ungdomars meningsfulla deltagande i det multilaterala beslutsfattandet. För att nå detta mål avser EU att lansera ett program för ungdomsdelegater vid FN och förordna en formell ungdomsdialog som ett permanent inslag i FN:s kvinnokommission och i partskonferensen inom konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. EU avser också att underlätta samordningen mellan EU:s ungdomsdelegater inom FN:s klimatkonvention, FN:s miljöförsamling och andra multilaterala processer. Rådet välkomnade handlingsplanen för unga i EU:s yttre förbindelser i slutsatser som godkändes i november 2022 (rådets dokument 15322/22).

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om den svenska utrikes- och säkerhetspolitikens övergripande inriktning, inklusive frågor om demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhetsarbete och en feministisk utrikespolitik samt FN:s ställning i utrikespolitiken, behandlades av utskottet senast i betänkande 2022/23:UU7. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå motionsyrkandena, vilket riksdagen sedan gjorde (prot. 2022/23:98).

Motionsyrkanden om ungdomsrepresentation i den svenska delegationen till FN:s generalförsamling behandlades av utskottet senast i mars 2001 i anslutning till behandlingen av regeringens skrivelse om Sverige i Förenta nationerna. Utskottet anförde att det är av stor vikt att främja svenska ungdomars engagemang för FN och att det är positivt att svenska ungdomar ges möjlighet att delta i FN-arbetet men att det inte är utskottets uppgift att i detalj ange hur denna representation ska utformas. Riksdagen förklarade motionerna besvarade med det utskottet hade anfört och avslog dem därmed (skr. 1999/2000:130, bet. 2000/01:UU4, rskr. 2000/01:191–192). I juni 2021, i samband med behandlingen av den dåvarande regeringens ungdomspolitiska skrivelse, avslog riksdagen på kulturutskottets förslag ett motionsyrkande om att regeringen borde agera för en bredare representation av ungdomsorganisa-

tioner än vad som erbjuds genom Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer när Sverige ska representeras i ungdomspolitiska sammanhang (skr. 2020/21:105, bet. 2020/21:KrU8, rskr. 2020/21:401).

Utskottets ställningstagande

Värden och prioriteringar i utrikespolitiken

Utskottet konstaterar att regeringen bedriver en utrikespolitik som syftar till att värna svenska intressen på grundval av den regelbaserade internationella ordningen, försvaret av demokrati och mänskliga rättigheter och respekten för FN-stadgan. Sverige ska enligt regeringen vara ett globalt engagerat land som står upp för mänskliga fri- och rättigheter, demokrati och rättsstatens principer samt vara en stark röst för jämställdhet.

I behandlingen av säkerhetspolitiska motioner i betänkande 2023/24:UU11 har utskottet nyligen betonat att Sverige, i likhet med vad regeringen framfört i den kompletterande utrikesdeklarationen med anledning av Sveriges medlemskap i Nato, ska fortsätta att främja grundvärden i utrikes- och säkerhetspolitiken. Detta innebär bl.a. att Sverige inom olika internationella organisationer ska värna den regelbaserade världsordningen, den europeiska säkerhetsordningen, demokrati, frihet, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Utskottet framhöll att Sverige också ska verka för att folkrätten och principerna i Helsingforslutakten och Parisstadgan upprätthålls. Detta uttalande är relevant även för utskottets ställningstagande till de utrikespolitiska motioner som behandlas i detta betänkande.

Vidare uppmärksammar utskottet att regeringen i skrivelse 2023/24:114, som utskottet behandlar i betänkande 2023/24:UU9, har framfört att mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer är prioriterade områden i svensk utrikespolitik och viktiga delar för att nå målen i Agenda 2030, som Sverige genomför genom en samstämmig nationell och internationell politik. Detta åtagande att föra en samstämmig politik för genomförandet av Agenda 2030 ställde sig utskottet bakom i ett yttrande till finansutskottet i beredningen av det riksdagsbundna målet för Sveriges genomförande av Agenda 2030. Utskottet noterade i yttrandet att samstämmighetsåtagandet i det nya målet innebar en breddning i förhållande till den samstämmighetspolitik som fördes inom ramen för politiken för global utveckling, eftersom åtagandet inte bara omfattade samstämmighet mellan olika utgifts- och beslutsområden utan även mellan olika beslutsnivåer (2020/21:UU2y).

Utskottet konstaterar att det förefaller finnas en bred samsyn om de grundläggande värden som ska genomsyra svensk utrikespolitik och om att politiken ska vara samstämmig. Det finns därmed enligt utskottet inte anledning för riksdagen att ta något initiativ genom ett tillkännagivande. Utskottet avstyrker därför motionerna 2023/24:964 (MP) yrkandena 2 och 3, 2023/24:2466 (C) yrkandena 1 och 2 samt 2023/24:2562 (S) yrkande 1.

Feministisk utrikespolitik

Utskottet noterar att regeringen har betonat att jämställdhet är ett kärnvärde i svensk utrikespolitik och att den framhållit vikten av att Sverige är en tydlig röst för jämställdhet och kvinnors rättigheter och deltagande.

Vidare noterar utskottet att regeringen har angett att Sverige särskilt ska arbeta för allas åtnjutande av rättigheter, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, samt att regeringen verkar för att stärka kvinnors och flickors frihet, rättigheter och egenmakt och för att motverka begränsande sedvänjor och normer.

Riksdagen avslag våren 2023 på utskottets förslag likalydande och snarlika motionsyrkanden om en feministisk utrikespolitik som de som nu på nytt förts fram för behandling. Utskottet ser inte anledning till någon annan bedömning detta år och avstyrker därför motionerna 2023/24:964 (MP) yrkande 1, 2023/24:2343 (V) yrkande 9, 2023/24:2562 (S) yrkande 5, 2023/24:2664 (MP) yrkande 2 och 2023/24:2699 (MP) yrkande 6.

FN och internationellt samarbete

Utskottet noterar att regeringen har framhållit att Sverige ska vara en drivande, konstruktiv och engagerad medlem av internationella organisationer, eftersom det möjliggör genomslag för Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik och utgör en effektiv plattform för sakpolitiska prioriteringar.

Bland de internationella organisationer som Sverige är medlem i har regeringen bekräftat FN:s centrala roll i arbetet med globala frågor. Utskottet har för sin del i årets behandling av utvecklingspolitiska motioner framhållit FN-systemets centrala roll för att bidra till fred, säkerhet och stabilisering i konfliktländer och ett effektivt genomförande av Agenda 2030 och Parisavtalet. Utskottet framhöll i behandlingen även FN:s centrala roll när det gäller att främja och försvara normer och värderingar som demokrati, mänskliga fri- och rättigheter och jämställdhet (bet. 2023/24:UU8, prot. 2023/24:109). Dessa uttalanden om FN:s centrala roll är alltså giltiga.

När det gäller motionsyrkandet om ungdomsdelegater i FN-arbetet vidhåller utskottet uppfattningen att det är positivt att svenska ungdomar ges möjlighet att delta i FN-arbetet men att det inte är riksdagens eller utskottets uppgift att i detalj ange hur denna representation ska utformas.

Med hänvisning till detta ser inte utskottet skäl för riksdagen att ta något initiativ enligt vad som föreslagits i motionerna 2023/24:964 (MP) yrkande 6, 2023/24:1589 (S) yrkande 2, 2023/24:2466 (C) yrkande 3 och 2023/24:2562 (S) yrkandena 7 och 10. Dessa avstyrks därmed.

Kvinnor, fred och säkerhet

I tillägg till vad som framförts i ett föregående avsnitt om jämställdhet som kärnvärde i utrikespolitiken noterar utskottet att regeringen har antagit en ny nationell handlingsplan för genomförandet av FN:s agenda för kvinnor, fred

och säkerhet, och att det i handlingsplanen anges att Sverige ska vara drivande i arbetet med att genomföra agendan.

Utskottet uppmärksammar även att regeringen i skrivelse 2023/24:114 framför att den lägger stor vikt vid jämställdhetsarbete såväl i utvecklingspolitiken som i utrikes- och säkerhetspolitiken samt att det i detta arbete är prioriterat att förebygga och motverka alla former av könsrelaterat och sexuellt våld liksom att synliggöra och stärka kvinnors inflytande och meningsfulla deltagande i politiska processer och i freds- och statsbyggande på alla samhällsnivåer. Utskottet behandlar regeringens skrivelse i betänkande 2023/24:UU9.

Utskottet konstaterar att regeringen arbetar aktivt med agendan för kvinnor, fred och säkerhet. Det föreligger därmed inte något behov av ett tillkännagivande om detta från riksdagen. Utskottet avstyrker därför motion 2023/24:2343 (V) yrkandena 15 och 16.

Sveriges internationella relationer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om Sveriges diplomatiska förbindelser, konsulära ärenden, Sveriges relationer till Kina, Taiwans deltagande i internationella organisationer och Eritreas diasporaskatt.

Jämför reservation 9 (SD), 10 (C), 11 (MP), 12 (S, C), 13 (SD), 14 (C), 15 (SD), 16 (C) och 17 (S) samt det särskilda yttrandet (SD).

Motionerna

Sveriges diplomatiska förbindelser

I partimotion 2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 15 föreslås ett tillkännagivande om att klimatdiplomati ska vara prioriterat för Sveriges utrikespolitik. Motionärerna anser också att Sveriges diplomatiska kår ska visa på Sveriges mångfald och vara jämställd och jämlik, vilket de i motionens yrkande 25 föreslår att riksdagen ska tillkänna för regeringen.

I kommittémotion 2023/24:484 föreslår Markus Wiechel m.fl. (SD) i yrkande 3 ett tillkännagivande om att representationskontor ska kunna räknas som en myndighet. Motionärerna påminner om att riksdagen 2022 gjorde ett tillkännagivande om att regeringen bör agera för att inrätta ett House of Sweden i Taipei. Enligt motionärerna bör ett sådant representationskontor utgöra en myndighet för att bättre kunna främja Sverige och Sveriges relationer med Taiwan.

Etableringen av ett House of Sweden i Taipei tas även upp av Kerstin Lundgren m.fl. (C) i kommittémotion 2023/24:2466 yrkande 31. Motionärerna föreslår där ett tillkännagivande om att regeringen ska inrätta ett House of

Sweden i Taipei senast under 2024 och i år även inleda ett breddat bilateralt samarbete med Taiwan som omfattar fler områden än i dag.

I kommittémotion 2023/24:484 uppmärksammar Markus Wiechel m.fl. (SD) Indiens betydelse för det globala klimatarbetet och som handelspartner. Med tanke på det anser motionärerna att regeringen bör se över möjligheten att stärka de diplomatiska banden med Indien, vilket de föreslår ett tillkännagivande om i yrkande 12.

Konsulära ärenden

I kommittémotion 2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 44 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen måste göra mer för att de svenska medborgarna Gui Minhai, Dawit Isaak, Ahmadreza Djalali och Johan Floderus, som sitter grundlöst fängslade i Kina, Eritrea respektive Iran, omedelbart ska släppas fria.

I motionerna 2023/24:1009 och 2023/24:1056 föreslår Lawen Redar (S) tillkännagivanden om att få Gui Minhai och Dawit Isaak frigivna.

Dawit Isaaks frigivande tas även upp i motion 2023/24:1967, där Fredrik Lundh Sammeli och Helén Pettersson (båda S) föreslår ett tillkännagivande om att regeringen bör använda sig av nya metoder i fallet och samtidigt bekräfta Sveriges engagemang för att försvara det fria ordet globalt.

Vidare föreslår Magnus Oscarsson (KD) i motion 2023/24:340 ett tillkännagivande om att regeringen bör fortsätta att aktivt kräva Dawit Isaaks frisläppande.

Relationer till Kina

I kommittémotion 2023/24:484 yrkande 8 föreslår Markus Wiechel m.fl. (SD) ett tillkännagivande om att regeringen bör utarbeta en ny Kinastrategi. Enligt motionärerna är den nuvarande Kinastrategin från 2019 inte längre ändamålsenlig i ljuset av Kinas alltmer auktoritära och aggressiva utveckling.

I kommittémotion 2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 29 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska fortsätta att visa stöd till demokratiörelsen i Hongkong. En konkret åtgärd i detta stöd anser motionärerna bör vara att regeringen avslutar Sveriges avtal med Hongkong om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål, vilket motionärerna anser bör göras redan i år.

Vidare föreslår Niels Paarup-Petersen och Anne-Li Sjölund (båda C) i motion 2023/24:1738 ett tillkännagivande om att regeringen bör agera för att Sverige ska vara mer aktivt i kampen mot det kinesiska kommunistpartiets ökande globala makt.

Taiwans deltagande i internationella organisationer

I kommittémotion 2023/24:484 yrkandena 4–7 framställer Markus Wiechel m.fl. (SD) förslag om att regeringen bör verka för att Taiwan ska kunna delta i arbetet inom olika internationella organisationer. Det gäller Internationella

civila luftfartsorganisationen (ICAO), FN:s generalförsamling och olika organisationer inom FN-systemet samt Interpol.

I kommittémotion 2023/24:2466 yrkande 30 föreslår Kerstin Lundgren m.fl. (C) ett tillkännagivande om att Sverige ska verka för att Taiwan släpps in i fler multilaterala organisationer.

Liknande förslag om Taiwans deltagande i internationella organisationer framförs i motionerna 2023/24:55 av Björn Söder (SD), 2023/24:58 av Björn Söder (SD), 2023/24:2174 av Maria Stockhaus m.fl. (M) och 2023/24:2627 av Boriana Åberg (M).

Eritreas diasporaskatt

Markus Wiechel m.fl. (SD) föreslår i kommittémotion 2023/24:485 yrkande 24 ett tillkännagivande om att regeringen, utöver lagskärpningar, även bör se över hur diplomatiska och politiska verktyg kan användas för att stoppa den eritreanska s.k. diasporaskatten.

Ett liknande förslag framförs i motion 2023/24:671 yrkande 3, där Mathias Tegnér (S) föreslår att riksdagen ska göra ett tillkännagivande om att regeringen ska ställa krav på Eritreas regering att upphöra med indrivningen av diasporaskatten.

Bakgrund

Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser

Internationell sedvanerätt om diplomatiska företrädares ställning, immunitet och privilegier har kodifierats i 1961 års Wienkonvention om diplomatiska förbindelser (SÖ 1967:1). Enligt konventionens artikel 2 upprättas diplomatiska förbindelser mellan stater genom ömsesidigt samtycke.

Av artikel 3 framgår att en diplomatisk beskickning har till uppgift att bl.a. företräda den sändande staten och inom folkrättens ram tillvarata den sändande statens och dess medborgares intressen, med lagliga medel hålla sig underordnad om förhållandena och utvecklingen i den mottagande staten, främja vänskapliga förbindelser och utveckla de ekonomiska, kulturella och vetenskapliga förbindelserna. Diplomatiske beskickningar fullgör också konsulära uppgifter enligt 1963 års Wienkonvention om konsulära förbindelser (se nedan) artiklarna 3 och 70.

Det är enligt artikel 4 i 1961 års Wienkonvention den sändande staten som utser sina diplomater, efter godkännande av den mottagande staten. Den mottagande staten kan enligt artikel 9 när som helst och utan att redovisa några skäl förklara att beskickningschefen eller någon av beskickningens diplomatiska personal är persona non grata, varpå den sändande staten ska återkalla personen i fråga.

Av artikel 29 framgår att diplomatiska företrädare är okränkbara och inte får anhållas eller frihetsberövas. Artikel 31 föreskriver att diplomatiska företrädare har immunitet i den mottagande staten när det gäller dess domsrätt i

såväl straffrättsligt som civilrättsligt hänseende. Enligt artikel 32 är det enbart den sändande staten som kan häva immuniteten i fråga om lagföring. Samtidigt framgår av artikel 41 att alla som åtnjuter immunitet ska följa det mottagande landets lagar och författningar samt avhålla sig från att blanda sig i det mottagande landets inre angelägenheter.

Wienkonventionen om konsulära förbindelser

Den svenska konsulära biståndsverksamheten omfattar statens arbete med att bistå svenska medborgare som hamnat i svårigheter utomlands. Verksamheten har sin grund i folkkrätten, framför allt i 1963 års Wienkonvention om konsulära förbindelser (SÖ 1974:10), som ger staterna en rätt att ge konsulärt bistånd och diplomatiskt skydd åt sina medborgare i utlandet.

Bland de konsulära uppgifterna ingår enligt konventionens artikel 5 att utfärda pass och resehandlingar samt att lämna hjälp och bistånd till de egna medborgarna. I konventionens artikel 36 finns bestämmelser om statens rätt att kommunicera med sina egna medborgare och att besöka dem och ordna med rättsligt biträde om de är frihetsberövade. Den konsulära verksamheten är nära förbunden med Sveriges diplomatiska förbindelser med det aktuella landet och utövas av anställda på Sveriges utrikesrepresentationer.

Svenska bestämmelser om bistånd till svenskar i utlandet finns i lagen (2003:491) om konsulärt ekonomiskt bistånd och förordningen (2014:115) med instruktion för utrikesrepresentationen. Enligt förordningens 3 kap. 14 § ska beskickningar och konsulat, vid sidan av konsulärt bistånd som är reglerat, även i skäligen omfattning lämna enskilda och svenska juridiska personer hjälp och bistånd vid behov.

Utrikesförvaltningens kompetensförsörjning

Svenska medborgare i utrikesförvaltningen omfattas av lagen (1994:260) om offentlig anställning. Enligt lagen får det vid anställning enbart fästas avseende vid sakliga grunder som förtjänst och skicklighet. Skickligheten ska sättas främst om det inte finns särskilda skäl för något annat. För vissa anställningar är enbart svenska medborgare behöriga. Dessa befattningar anges i grundlag eller lag. Därutöver får regeringen besluta att bara svenska medborgare får ha anställning inom bl.a. Regeringskansliet eller utrikesförvaltningen.

I rekryteringen av personal till tjänster inom utrikesförvaltningen som innebär en skyldighet att tjänstgöra inom utrikesrepresentationen inhämtar Regeringskansliet yttranden från Utrikesförvaltningens antagningsnämnd. Enligt förordningen (1991:360) med instruktion för Utrikesförvaltningens antagningsnämnd ska nämnden pröva den ansökandes lämplighet för tjänstgöring utomlands. Vid prövningen ska nämnden ta hänsyn till den sökandes kunskaper och erfarenhet samt lämplighet i övrigt för allmän tjänstgöring i utrikesförvaltningen.

I juli 2009 tillsatte regeringen en utredning med uppdrag att göra en bred översyn av den svenska utrikesförvaltningen. Beslutet att tillsätta utredningen

baserades bl.a. på ett uttalande från utrikesutskottet om att en bred översyn borde göras av Sveriges diplomatiska närvaro i världen och av utrikesförvaltningens funktion, kompetens och personalförsörjning (yttr. 2008/09:UU1y). I utredningsuppdraget ingick att analysera och lämna förslag i fråga om utrikesförvaltningens långsiktiga kompetensförsörjning. Denna fråga behandlades framför allt i utredningens slutbetänkande Utrikesförvaltning i världsklass (SOU 2011:21). I betänkandet konstaterades att det fanns en stor andel äldre personal inom utrikesförvaltningen och att kommande pensioneringar skulle ge utrymme för nyrekrytering och därmed en naturlig kompetensväxling. Denna generationsväxling menade utredningen borde användas för att förbättra förvaltningens balans mellan könen och för att öka mångfalden.

Klimatdiplomati

I regeringens klimathandlingsplan, som lämnades till riksdagen den 21 december 2023, görs bedömningen att Sverige bör verka för en höjd ambition och ökad takt i det globala klimatarbetet genom bl.a. kapacitetsuppbyggnad, policydialog, samarbete, finansieringslösningar och åtgärder som främjar klimatomställning. Regeringen framhåller EU:s centrala roll i det globala klimatarbetet och att Sverige verkar för att svenska ståndpunkter och prioriteringar ska få genomslag genom EU:s klimatdiplomati.

I klimathandlingsplanen anför regeringen vidare att Sveriges medverkan i internationella initiativ i olika former syftar till att öka takten i det globala klimatarbetet och att dessa initiativ fyller en viktig funktion vid sidan av arbetet inom ramen för klimatkonventionen för att samla ambitiösa aktörer som både kan visa ledarskap och utveckla lösningar. Detta är något som växer i både omfattning och betydelse, konstaterar regeringen, som anser att det är viktigt att Sverige deltar i och bidrar till dessa samarbeten för att visa på Sveriges engagemang och ambition. Vidare framhåller regeringen sitt arbete genom bl.a. klimatdiplomati för att främja Sveriges exportmöjligheter som ett led i att skapa fossilfri konkurrenskraft (skr. 2023/24:59, bet. 2023/24:MJU15, rskr. 2023/24:191).

EU har utvecklat en strategi för klimatdiplomati sedan 2011. I mars 2023 godkände rådet de senaste slutsatserna om klimat- och energidiplomati. Rådet uppmanade då EU-institutionerna och medlemsstaterna att stärka klimat- och energidiplomatin som en politisk prioritering genom större samordning och informationsutbyte och genom att stärka EU:s delegationer och medlemsstaternas ambassader. Rådet uppmanade också medlemsstaterna till utåtriktade uppdrag och regionala initiativ på klimatområdet (rådets dokument 7248/23).

I oktober 2022 bildade Sverige och nio andra av EU:s medlemsstater en vängrupp med syftet att stärka samarbetet, samordningen och genomförandet av en ambitiös klimatdiplomati genom EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Vängruppens uttalade mål är att betona kopplingen mellan klimat och säkerhet i EU:s utrikespolitik, accelerera den globala energiomställningen

och utfasningen av fossila bränslen samt integrera klimatåtgärder i alla delar av EU:s diplomatiska verksamhet och förbättra samordningen och arbetsfördelningen inom EU (rådets dokument 11995/23).

I mars 2024 godkände rådet slutsatser om grön diplomati. I dessa slutsatser framhåller rådet att den världsomspännande trippelkrisen med klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och föroreningar måste hanteras på ett övergripande och integrerat sätt genom förstärkt multilateralism och förstärkta globala åtgärder och som en central del av EU:s utrikes- och säkerhetspolitik. Genom slutsatserna bekräftas EU:s avsikt att samarbeta för att förankra och konsolidera globala åtaganden och att omsätta dem i mål, politik och instrument, där ett av de viktigaste verktygen utgörs av mer ambitiösa nationellt fastställda bidrag (rådets dokument 7865/24).

Eritreas diasporaskatt

I mars 2023 publicerade Totalförsvarets forskningsinstitut rapporten Diaspora och påverkan från främmande makt – En översikt över fem staters extraterritoriella auktoritära styre (FOI-R--5436--SE). I rapporten anges att indrivningen av s.k. diasporaskatt är den eritreanska statens mest framträdande verktyg för att utöva kontroll över exileritreaner, samla in underrättelser och dra in pengar till regimen. Skatten beräknas till 2 procent av årsinkomsten och den drivs in av diplomatiska beskickningar. Skatten är ett villkor för att få konsulär hjälp som att förnya ett pass och för att släktingar i Eritrea ska få tillgång till offentlig service som t.ex. att få begrava en anhörig eller driva företag. Tillsammans med andra intäkter från diasporan i form av avgifter på s.k. remitteringar och mer eller mindre frivilliga bidrag beräknas den eritreanska statens intäkter från diasporan årligen uppgå till 300–400 miljoner US-dollar.

I december 2009 beslutade FN:s säkerhetsråd genom resolution 1907 att införa ett vapenembargo mot Eritrea och att införa riktade sanktioner mot bl.a. personer i den eritreanska politiska och militära ledningen. Sanktionerna syftade till att motverka stöd till väpnade oppositionsgrupper i regionen och andra grupper, som Al-Shabaab, som gjort sig skyldiga till vålds- och terroristhandlingar. Två år senare fördömde säkerhetsrådet i resolution 2023 (2011) diasporaskatten som en intäktskälla för Eritreas stöd till väpnade oppositionsgrupper. Säkerhetsrådet beslutade att Eritrea skulle upphöra med att genom utpressning, hot om våld, bedrägeri eller andra olagliga metoder driva in skatt från den eritreanska diasporan. Säkerhetsrådet beslutade också att medlemsstaterna skulle vidta åtgärder för att lagföra eller på andra sätt hindra personer som officiellt eller inofficiellt agerar för den eritreanska statens räkning i indrivningen av diasporaskatten. I november 2018 lyfte säkerhetsrådet genom resolution 2444 vapenembargot och de riktade sanktionerna efter att bl.a. ha konstaterat att det saknas avgörande bevis för att Eritrea ska ha stöttat Al-Shabaab.

Granskningskommissionen avseende två konsulära ärenden

Med anledning av ett tillkännagivande från riksdagen tillsatte regeringen i juni 2021 en kommission med uppdrag att granska och utvärdera regeringens, Utrikesdepartementets och utlandsmyndigheternas arbete med att uppnå frigivning av Dawit Isaak och Gui Minhai (bet. 2020/21:UU7, rskr. 2020/21:160). Kommissionen redovisade sin granskning i oktober 2022 (SOU 2022:55).

Gemensamt för de båda granskade fallen är att de rör personer som frihetsberövats på politiska grunder i Eritrea respektive Kina, länder som saknar oberoende rättssystem och som inte kan betraktas som rättsstater eller demokratier och där det råder stora brister i respekten för mänskliga rättigheter. Granskningskommissionen konstaterar inledningsvis att dessa förhållanden har medfört särskilda svårigheter i frigivningsarbetet. Vidare konstaterar kommissionen att arbetet med att försöka uppnå frigivning av Dawit Isaak och Gui Minhai har präglats av hög intensitet och stort engagemang men att det finns vissa brister i hanteringen. Mot bakgrund av dessa brister lämnar kommissionen förslag till åtgärder som bl.a. gäller arbetet i det inledande skedet av ett frihetsberövande, dokumentation och kunskapsöverföring samt rättsliga analyser.

Uttalanden av EU om konsulära ärenden i Iran

Mot bakgrund av den iranska regimens våldsamma reaktion på de fredliga demonstrationer som följde efter mordet på Jina Mahsa Amini godkände EU:s ministerråd i december 2022 slutsatser om Iran. En del av slutsatserna tar upp Irans godtyckliga frihetsberövanden av utländska medborgare, däribland personer med dubbelt medborgarskap. Med anledning av detta uppmanar EU Iran att upphöra med sin oroande praxis att frihetsberöva oskyldiga utländska civila för politisk vinning och att uppfylla sina skyldigheter enligt Wienkonventionerna om diplomatiska och konsulära förbindelser (rådets dokument 15445/22).

Detta upprepadas av unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik i ett uttalande på EU:s vägnar den 20 februari 2023 (rådets pressmeddelande 112/23). I uttalandet uttrycks stor oro från EU:s sida inför det växande antalet EU-medborgare som frihetsberövats på falska grunder och att flera kvarhålls under förnedrande förhållanden utan möjlighet till en rättvis rättegång. Unionen understryker i uttalandet att Irans tillvägagångssätt, bl.a. att förvägra konsulärt tillträde och konsulärt skydd, strider mot folkrätten och att iranska myndigheter förväntas underlätta för berörda medlemsstater att tillhandahålla konsulära uppgifter som att kommunicera med och regelbundet besöka sina medborgare. I uttalandet uppmärksammas också att medlemsstaterna på grund av den akuta risken för den personliga säkerheten rekommenderar sina medborgare att undvika resor till Iran.

Uttalandet i februari 2023 föregicks av att iranska myndigheter avrättade en iransk-brittisk medborgare i januari 2023, vilket fördömdes av EU i ett uttalande av den höga representanten (rådets pressmeddelande 16/23). I april

2023 fastställde den iranska högsta domstolen dödsdomen mot en tysk-iransk medborgare, som suttit fängslad sedan 2020 utan konsulärt tillträde och tillgång till eget rättsligt ombud. Domen, liksom tillämpningen av dödsstraff i allmänhet, fördömdes av EU i ett uttalande av den höga representanten (rådets pressmeddelande 300/23). Den 6 maj 2023 avrättades en svensk-iransk medborgare, vilket fördömdes av EU genom ett uttalande av den höga representanten (statement 316/23) och i ett separat uttalande av Sveriges utrikesminister.

Den 15 september 2023, på årsdagen av mordet på Jina Mahsa Amini, gjorde den höga representanten ett uttalande på EU:s vägnar. I uttalandet uppmanas Iran att omedelbart upphöra med godtyckliga frihetsberövanden av bl.a. EU-medborgare och personer med dubbelt medborgarskap i Iran och en medlemsstat och att omedelbart frigge de som kvarhålls (rådets pressmeddelande 664/23). EU:s fördömande av Irans godtyckliga frihetsberövanden av EU-medborgare och uppmaningen att frigge samtliga EU-medborgare framfördes på nytt av den höga representanten vid ett möte med Irans utrikesminister den 20 september 2023.

Den 10 december 2023 gjorde den höga representanten ett uttalande med anledning av rättegången mot den svenska EU-medarbetaren Johan Floderus. I uttalandet framhålls att frihetsberövandet av Floderus är grundlöst och att EU oförtröttligt fortsätter att arbeta för att han och andra EU-medborgare i en liknande situation ska frigges. Det framgår också att den höga representanten tar upp fallet i samtliga kontakter med iranska myndigheter och att han i nära samordning med svenska myndigheter söker förtydliganden och ytterligare information från Iran.

Den 8 februari 2024 antog Europaparlamentet på gemensamt förslag från de sex partigrupper som de svenska Europaparlamentarikerna ingår i en resolution där parlamentet efterlyser ett villkorslöst och omedelbart frigivande av alla som godtyckligt avtjänar dödsstraff och alla samvetsfångar, däribland EU-medborgare, särskilt Ahmadreza Djalali och Johan Floderus. I resolutionen framhåller parlamentet även behovet av en ny och djärv EU-strategi för Iran, bl.a. för att motverka Irans användning av gisslandiplomati som utrikespolitiskt verktyg (P9_TA(2024)0071).

En svensk Kinastrategi

Hösten 2019 behandlade riksdagen den dåvarande regeringens skrivelse om förhållningssättet i frågor som rör Kina. Utgångspunkten togs i Kinas växande globala inflytande och de frågeställningar, möjligheter och utmaningar detta medför. Förhållningssättet gentemot Kina definierades utifrån ett helhetsperspektiv där nyttan för det svenska samhället står i centrum samtidigt som Sveriges säkerhet inom alla relevanta områden säkerställs (skr. 2019/20:18, bet. 2019/20:UU4, rskr. 2019/20:118).

Det svenska förhållningssättet bygger på EU:s Kinastrategi från 2016 och beskriver hur den ska tillämpas i Sverige. I skrivelsen betonas att det är genom

EU som Sverige bäst kan få genomslag och att det därför är centralt för Sverige att EU har en gemensam och tydlig Kinapolitik. De områden som särskilt tas upp i skrivelsen är bl.a. säkerhets- och försvarspolitik, handel och ekonomi, klimat- och miljöfrågor, mänskliga rättigheter och Kina som multilateral aktör och biståndsaktör.

EU:s Kinastrategi

I juli 2016 godkände rådet slutsatser om EU:s strategi för Kina (rådets dokument 11252/16). Knappt tre år senare, i mars 2019, antog kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik det gemensamma meddelandet EU och Kina – en strategisk hållning (JOIN(2019) 5). I meddelandet framhålls att Kinas ekonomiska styrka och politiska inflytande vuxit och att balansen mellan de utmaningar och möjligheter som Kina utgör därmed har förskjutits sedan rådet godkände Kinastrategin 2016 och att denna därför behöver kompletteras.

Utvecklingen har enligt det gemensamma meddelandet lett till en komplex och mångfasetterad relation där Kina samtidigt är en samarbetspartner inom flera områden där det finns en betydande samsyn om målen, en förhandlingspartner med vilken EU behöver finna en balans mellan olika intressen, en ekonomisk konkurrent om teknikledarskapet och en systemrival som främjar andra statsskick. Detta innebär enligt meddelandet att EU behöver ta ett pragmatiskt helhetsgrepp när det gäller förhållandet till Kina för att med principfasthet kunna försvara sina intressen och värderingar.

Europeiska rådet inledde vid sitt möte den 24–25 mars 2022 en strategisk diskussion om förbindelserna med Kina i det nya globala sammanhanget, särskilt i ljuset av Rysslands militära aggression mot Ukraina. Den strategiska diskussionen togs vidare vid Europeiska rådets möte i oktober 2022 och sammanfattades i slutsatserna från mötet den 29–30 juni 2023. I slutsatserna bekräftar Europeiska rådet EU:s mångfasetterade politiska strategi gentemot Kina, enligt vilken Kina samtidigt är en partner, en konkurrent och en systemrival. EU kommer att fortsätta att samarbeta med Kina för att ta itu med globala utmaningar, bl.a. klimatförändringar.

I slutsatserna framhåller Europeiska rådet också att Kina är en viktig handelspartner och att EU kommer att sträva efter att säkerställa lika villkor så att handelsförbindelserna och de ekonomiska förbindelserna är balanserade, ömsesidiga och gynnsamma för alla parter. I detta sammanhang framhåller Europeiska rådet det som på engelska benämns ”de-risk, not decouple”, vilket innebär att EU minskar sina beroenden och sårbarheter gentemot Kina utan någon avsikt att gå sin egen väg eller vända sig inåt.

Europeiska rådet påminner i slutsatserna också om att Kina som permanent medlem i FN:s säkerhetsråd har ett särskilt ansvar för att upprätthålla den regelbaserade världsordningen, FN-stadgan och folkrätten. I slutsatserna uttrycks vidare oro för de ökande spänningarna i Taiwansundet, och Europeiska rådet understryker att EU motsätter sig alla ensidiga försök att

ändra status quo med våld eller tvång. I sammanhanget bekräftar Europeiska rådet EU:s konsekventa ”ett-Kina-politik”. Avslutningsvis betonar slutsatserna EU:s åtagande att främja respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Europaparlamentet antog den 13 december 2023 en rekommendation till rådet och den höga representanten om förbindelserna mellan EU och Kina (P9_TA(2023)0469). Samtliga svenska Europaparlamentariker som deltog i omröstningen stödde rekommendationen, i vilken parlamentet konstaterar att det mot bakgrund av den nya geopolitiska situationen är lämpligt att genomföra en översyn och uppdatering av strategin för förbindelserna mellan EU och Kina. För ändamålet rekommenderar Europaparlamentet att ett antal åtgärder vidtas för att engagera Kina i hanteringen av globala utmaningar, motarbeta Kinas kränkningar av de mänskliga rättigheterna och minska de risker som finns i förbindelserna med Kina. Vad Europaparlamentet ser behov av är en förnyad, bestämd och konsekvent EU-strategi gentemot Kina som formar förbindelserna med Kina i hela EU:s intresse och tar full hänsyn till de utmaningar som följer av Kinas ambitioner som global aktör och dess alltmer förtryckande inrikespolitik, självsäkra utrikespolitik och användning av ekonomiskt tvång som ett medel för att uppnå sina mål.

Toppmötet mellan EU och Kina den 7 december 2023

Den 7 december 2023 genomfördes det 24:e toppmötet mellan EU och Kina. Vid toppmötet framhöll EU vikten av en välfungerande, regelbaserad världsordning med FN som kärna och att Kina som permanent medlem av säkerhetsrådet har ett särskilt ansvar för att upprätthålla FN-stadgans centrala principer. EU framhöll också vikten av att skapa bättre balans i de ekonomiska förbindelserna genom lika villkor och ömsesidighet.

Från EU:s sida påtalades också behovet av att minska unionens riskfyllda beroende av Kina inom vissa sektorer, utan att bryta förbindelserna eller vända sig inåt. EU upprepade även sin djupa oro för situationen för de mänskliga rättigheterna i Kina och framförde förväntningar på det fortsatta genomförandet av dialogen om mänskliga rättigheter.

Vidare bekräftade EU sin ”ett-Kina-politik” och framhöll, mot bakgrund av det ökade spänningläget i Taiwansundet och Sydkinesiska sjön, att ensidiga försök att ändra status quo genom våld eller tvång inte kan accepteras och att tvister måste lösas med fredliga medel i enlighet med folkrätten, i synnerhet FN:s havsrättskonvention (rådets pressmeddelande 995/23).

Uttalanden av EU om Hongkong

När FN:s råd för mänskliga rättigheter genomförde sin allmänna debatt om situationer som påkallar rådets uppmärksamhet den 20 mars 2024 framförde EU sin fortsatta oro för situationen i Hongkong. Som skäl för denna oro nämndes den repressiva och extraterritoriella tillämpningen av den nationella säkerhetslagen, den fortsatta urholkningen av de grundläggande friheterna

samt eroderingen av demokratiska principer och den politiska pluralismen till följd av förändringarna av valsystemet. I uttalandet uppmanade EU de centrala och lokala myndigheterna att återställa full respekt för rättsstatens principer, grundläggande friheter och demokratiska principer, som förutsättningar för att bevara Hongkongs självstyrande ställning enligt principen om ett land, två system.

I ett uttalande på EU:s vägnar den 19 mars 2024 framförde unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik oro över den nya säkerhetslagstiftning som antagits dagen före eftersom denna enligt EU riskerar att innebära att de grundläggande friheterna och den politiska pluralismen urholkas ytterligare. I uttalandet uppmanas myndigheterna att säkerställa Hongkongbornas möjligheter att utöva sina fri- och rättigheter (rådets pressmeddelande 241/24).

Regeringsförklaringen 2023

I sin regeringsförklaring, som lämnades i riksdagens kammare den 12 september 2023, framhöll statsministern att yttrandefriheten är en hörnsten i den liberala demokratin och att regeringen kommer att fortsätta arbetet för att uppnå en frigivning av journalisten Dawit Isaak och av förläggaren och poeten Gui Minhai. Vidare angav statsministern att regeringen också arbetar intensivt med andra konsulära fall där svenska medborgare har frihetsberövats, senast EU-tjänstemannen Johan Floderus, och att regeringen kräver att de alla omedelbart ska frigges (prot. 2023/24:2).

Av regeringsförklaringen framgår vidare att regeringen ser med oro på Kinas agerande mot Taiwan och att hot om militärt våld är oacceptabelt. Sveriges relation till Kina ska enligt statsministern vara förankrad i en europeisk strategi och utformas i nära transatlantisk samverkan. Viktiga steg i en sådan riktning togs enligt regeringsförklaringen under Sveriges EU-ordförandeskap.

Budgetpropositionen för 2024 om politiken för Kina

I redogörelsen för politikens inriktning i budgetpropositionen för 2024 anför regeringen att arbetet för att stärka demokratin, mänskliga rättigheter, rättsstatens principer och respekten för folkrätten är centralt inte minst i ljuset av ett offensivt Kina. Vidare framgår att Sveriges intressen i förhållande till Kina tjänas bäst av en gemensam europeisk ansats och transatlantisk samordning. Det gäller även för Taiwan, som regeringen ska verka för att utveckla förbindelserna med för att tillvarata svenska intressen inom ramen för ”ett-Kina-politiken” (prop. 2023/24:1 utg.omr. 5).

Regeringens utrikesdeklaration 2024

Utrikesministern lämnade regeringens utrikesdeklaration i kammaren den 14 februari 2024 och upprepade då uttalandet från regeringsförklaringen om regeringens arbete med de konsulära fallen.

I utrikesdeklarationen angavs vidare att Sveriges relation till Kina ska vara förankrad i en europeisk strategi och i nära transatlantisk samverkan. Regeringen bejakar dialog med Kina där det är möjligt och i linje med svenska intressen och värderingar, t.ex. för att främja handel på lika villkor och för att hantera klimatfrågan. Samtidigt fortsätter regeringen, enligt utrikesdeklarationen, att tillsammans med övriga EU påtala överträdelser mot mänskliga rättigheter (prot. 2023/24:71).

I ett replikskifte i den utrikespolitiska debatten som följde på utrikesdeklarationen framhöll utrikesministern Sveriges mycket goda förbindelser med Taiwan som utvecklats under många år inom ett flertal områden. Business Swedens kontor i Taipei har varit aktivt sedan 1991 och handelsöverläggningar på statssekreterarnivå har genomförts med Taiwan sedan 1980-talet. Handel, investeringar, grön omställning och ekonomisk säkerhet nämndes av utrikesministern som områden där Sverige och Taiwan kan utveckla sitt samarbete. Utrikesministern framhöll också att Sveriges samarbete med Taiwan är brett och långsiktigt och att regeringen, inom ramen för Sveriges ett-Kina-politik, verkar för att fördjupa utbytet ytterligare.

Vidare anförde utrikesministern att förbindelserna med Taiwan ingår i en större diskussion om regeringens ökande engagemang i den indopacifiska regionen, med vilken regeringen vill fördjupa samarbetet med partner inom områden som digitalisering, ekonomisk säkerhet, försvar och handel. Samarbetet sker, påtalade utrikesministern, såväl bilateralt som genom EU och också inom ramen för EU:s strategi för den indopacifiska regionen (prot. 2023/24:71 anf. 20).

I den kompletterande utrikesdeklarationen med anledning av Sveriges medlemskap i Nato, som utrikesministern presenterade i kammaren den 20 mars 2024, anger regeringen att Kinas auktoritära styre kombinerat med dess växande maktanspråk och fördjupade samarbete med Ryssland utmanar den regionala säkerheten och den regelbaserade världsordningen. Av deklarationen framgår att Sverige, mot bakgrund av den ökade säkerhetsmässiga sammanflätningen av de euroatlantiska och indopacifiska regionerna, välkomnar fördjupningen av Natos samarbete med partnerländer som Japan, Australien, Sydkorea och Nya Zeeland (prot. 2023/24:87).

Utrikesministerns frågesvar om ett konsulärt ärende i Iran

I svaret på en riksdagsfråga om en svensk medborgare i Iran angav utrikesministern den 7 februari 2024 att regeringens ansträngningar i Ahmadreza Djalalis fall fortsätter i oförminskad styrka och att Djalalis situation kontinuerligt tas upp med företrädare för Iran på hög nivå. Av svaret framgår även att Sverige sedan länge krävt att dödsstraffet mot Djalali inte ska verkställas och

att Djalali ska friges av humanitära skäl, vilket har framförts till företrädare för Iran på hög nivå av såväl Sverige som EU. Vidare anför utrikesministern i svaret att regeringen samråder med EU och andra länder när det gagnar arbetet i ett ärende (fr. 2023/24:529).

Utrikesministern lämnade den 8 maj 2024 ett liknande svar på en annan riksdagsfråga om arbetet för Ahmadreza Djalalis mänskliga rättigheter (fr. 2023/24:846).

Utrikesministerns frågesvar om relationerna med Indien

I juni 2023 besvarade utrikesministern en riksdagsfråga om stärkta diplomatiska relationer med Indien (fr. 2022/23:752). I svaret framhöll utrikesministern att Sverige verkar för närmare relationer med Indien, såväl bilateralt som genom EU. Som exempel på detta omnämndes mötet i Stockholm mellan representanter från EU och den indopacifiska regionen under det svenska EU-ordförandeskapet, där Indien deltog som en central aktör i samarbetet mellan de två regionerna. Sveriges stöd för de pågående frihandelsförhandlingarna mellan EU och Indien nämndes som ett annat exempel.

Från ett svenskt perspektiv framhöll utrikesministern vikten av samarbetet med Indien inom handel och investeringar, utbildning och forskning samt hållbarhet och miljö. Utrikesministern framhöll också näringslivets roll i samarbetet och att regeringen arbetar aktivt för att skapa förutsättningar för ett ökat företagsutbyte mellan Sverige och Indien. Regeringen ser också behov av en fördjupad säkerhetspolitisk dialog.

Avslutningsvis hänvisade utrikesministern till att Sverige och Indien etablerade bilaterala relationer 1948 och att regeringen kommer att verka för ett aktivt utbyte samt fler och fördjupade samarbeten med Indien även i fortsättningen.

Utrikesministerns frågesvar om Kinapolitiken

Utrikesministern angav i ett frågesvar i december 2023 att regeringen verkar för att EU ska föra en gemensam, kraftfull och tydlig Kinapolitik och för att fördjupa det transatlantiska samarbetet. Av svaret framgår också att den s.k. ett-Kina-politiken ligger fast och att Sverige, liksom övriga EU, verkar för att fördjupa utbytet med Taiwan inom ramen för ett-Kina-politiken (fr. 2023/24:308).

Utrikesministerns frågesvar om Taiwan i internationella samarbeten

I ett frågesvar i november 2023 angav utrikesministern att Sveriges samarbete med Taiwan är brett och långsiktigt och att regeringen verkar för att fördjupa utbytet ytterligare inom ramen för Sveriges ett-Kina-politik. Av svaret framgår även att regeringen stöder Taiwans deltagande i internationella sammanhang där deltagandet är meningsfullt och inte kräver status som stat. Regeringen

anser att Taiwans meningsfulla deltagande i olika internationella organisationer bidrar på ett mycket positivt sätt till internationell samverkan (fr. 2023/24:224).

I ytterligare ett frågesvar i maj 2024 angav utrikesministern att Sverige återkommande och under flera års tid tillsammans med likasinnade länder på olika sätt har uppmanat Världshälsoorganisationens generaldirektör att bjuda in Taiwan att delta som observatör vid Världshälsoforsamlingens möte. I dagsläget saknas det dock konsensus inom Världshälsoorganisationen om Taiwans deltagande. Av svaret framgår även att utrikesministern anser att Taiwan skulle tillföra mycket till det internationella samfundet genom att delta i det hälsosamarbete som bedrivs inom Världshälsoorganisationen och genom Världshälsoforsamlingen eftersom en god hantering och hållbara hälsosystem kräver global samverkan och informationsdelning (fr. 2023/24:860).

Utrikesministerns frågesvar om Eritreas indrivning i Sverige

Utrikesministern framförde i ett frågesvar i augusti 2023 att regeringen ser allvarligt på indikationer om att eritreaner i Sverige utsätts för otillbörliga påtryckningar för att de ska förmås att betala en diasporaskatt.

Enligt folkrätten får en stat lagstifta om beskattning av egna medborgare utanför landets gränser. Det är dock inte tillåtet för en stat att vidta exekutiva åtgärder på en annan stats territorium utan denna stats samtycke. Av frågesvaret framgår att regeringen inte har gett Eritrea tillstånd att vidta sådana åtgärder för indrivning av skatt i Sverige.

Om skatt drivs in från den eritreanska diasporan i Sverige på ett olagligt sätt är det en fråga för Polismyndigheten och andra rättsvårdande myndigheter, anger utrikesministern, som avslutar frågesvaret med att konstatera att rättsläget är tydligt. Alla i Sverige måste följa svensk lag, och regeringen kommer att agera om det visar sig att olagliga åtgärder vidtagits i strid med Wienkonventionen (fr. 2022/23:905).

Tidigare riksdagsbehandling

Frågor om utrikesförvaltningens organisation och verksamhet behandlades senast i april 2023, då riksdagen avtog motionsyrkanden på förslag av konstitutionsutskottet (bet. 2022/23:KU24, prot. 2022/23:98).

I betänkande 2021/22:UU15 Mänskliga rättigheter i länder och regioner m.m. föreslog utskottet att riksdagen skulle göra ett tillkännagivande om en förstärkt svensk närvaro genom ett House of Sweden i Taipei. I betänkandet anfördes följande:

Utskottet vill uppmana regeringen att fortsätta utveckla relationerna med Taiwan och verka för att EU gör detsamma, i enlighet med bl.a. EU:s strategi för samarbete i regionen Indiska oceanen/Stilla havet (JOIN (2021) 24). Som ett led i att utveckla relationerna och skapa möjligheter för ökade kontakter med Taiwan anser utskottet att svensk närvaro bör förstärkas genom ett "House of Sweden" i Taipei.

Riksdagen beslutade om tillkännagivandet i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2021/22:256). Regeringen har informerat riksdagen genom skrivelse 2023/24:75 att frågan bereds inom Regeringskansliet.

Ett motionsyrkande om ett tillkännagivande till regeringen om att bredda Business Swedens mandat i Taipei avslogs av riksdagen på näringsutskottets förslag i april 2024 (mot. 2023/24:2519, bet. 2023/24:NU13, rskr. 2023/24:153).

Motionsyrkanden om klimatdiplomati avslogs av riksdagen i maj 2024 i anslutning till behandlingen av regeringens klimathandlingsplan (skr. 2023/24:59, bet. 2023/24:MJU15, rskr. 2023/24:191).

Motionsyrkanden om att Sverige ska vidta åtgärder för att stoppa Eritreas indrivning av skatt från exileritraner har behandlats återkommande av riksdagen under flera års tid. Det gjordes efter en traditionell beredning senast under föregående riksmöte, då riksdagen på justitieutskottets förslag avslog ett motionsyrkande i ett beslut om prioriteringen av olika typer av brott. I avslagsmotiveringen anförde justitieutskottet att bedömningen av vilka insatser som ska företas mot olika typer av brottslighet bör göras vid Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten inom ramen för statsmaktens prioriteringar (bet 2022/23:JuU10, prot. 2022/23:102). Riksdagen avslog liknande motionsyrkanden i april 2024 efter en förenklad beredning av justitieutskottet (bet. 2023/24:JuU20, prot. 2023/24:105).

När frågan om den eritreanska tvångsbeskattningen behandlades för tio år sedan inhämtade justitieutskottet upplysningar från Utrikesdepartementet. Upplysningarna motsvarar i huvudsak innehållet i det frågesvar om Eritreas diasporaskatt som redovisats ovan. Därutöver framgick det av upplysningarna att Internationella åklagarkammaren i Stockholm i december 2013 beslutade att lägga ned förundersökningen i ett antal fall av påstådd indrivning av skatt med olagliga metoder som polisanmälts, eftersom brott inte kunde styrkas. I sitt ställningstagande konstaterade justitieutskottet att om en företrädare för Eritrea i indrivningssyfte agerar på ett kriminellt sätt (t.ex. med olaga förföljelse, utpressning eller hot) mot någon i Sverige ska det hanteras av rättsväsendet inom ramen för gällande lagstiftning. Justitieutskottet kunde inte se behov av någon ny lagstiftning eller liknande för att bemöta kriminella handlingar just i samband med Eritreas skatteindrivning. Motionsyrkandena avstyrktes därför. Riksdagen fattade beslut i enlighet med justitieutskottets förslag (bet. 2013/14:JuU14, prot. 2013/14:71).

Motionsyrkanden om konsulära ärenden behandlades av utskottet senast i betänkande 2022/23:UU7. Utskottet konstaterade då att regeringen fortsätter att verka för frigivning av Dawit Isaak, Gui Minhai och att även arbetet med andra komplicerade fall av frihetsberövade svenskar fortsätter. Efter att ha förutsatt att regeringen beaktar rekommendationerna från Granskningskommissionen avseende två konsulära ärenden i utvecklingen av det konsulära arbetet avstyrkte utskottet samtliga motionsyrkanden. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (prot. 2022/23:98).

I betänkande 2022/23:UU7 behandlade utskottet även motionsyrkanden om Kina och Taiwan. Även dessa motionsyrkanden avslogs av riksdagen, i enlighet med vad utskottet hade föreslagit (prot. 2022/23:98).

Utskottet behandlade ett förslag om stöd till demokratiörelsen i Hongkong i samband med andra motioner om mänskliga rättigheter senast i april 2023. Utskottet avstyrkte motionsyrkandet och riksdagen beslutade i enlighet med detta (bet. 2022/23:UU15, rskr. 2022/23:184).

Ett motionsyrkande om att regeringen bör avsluta Sveriges rättshjälpsavtal med Hongkong avslogs av riksdagen våren 2023 på justitieutskottets förslag. I sin motivering anförde justitieutskottet att riksdagen tidigare riktat två tillkännagivanden till regeringen om att säga upp avtalet och att dessa tillkännagivanden bereds i Regeringskansliet (bet. 2022/23:JuU14, prot. 2022/23:84). Regeringen har informerat riksdagen i skrivelse 2023/24:75 om att regeringen har inhämtat upplysningar från berörda myndigheter för att klarlägga konsekvenserna av att Sverige säger upp avtalet om rättslig hjälp med Hongkong och att frågan analyseras i Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Sveriges diplomatiska förbindelser

Sverige behöver en effektiv och välrustad utrikesförvaltning både i Stockholm och på plats ute i världen. Det är viktigt för att upprätthålla relationer som ligger till grund för samarbete inom utrikespolitik, utvecklingssamarbete och andra viktiga områden med andra länder, regioner och internationella organisationer.

Sveriges internationella relationer påverkas av om en utlandsmyndighet öppnas eller stängs och sådana beslut bör därför vara långsiktiga och bygga på väl förankrade strategier. Samma sak kan anses gälla för betydande resursförstärkningar eller försvagningar av en utlandsmyndighet. Det är regeringen som beslutar om utrikesförvaltningens organisation och resursfördelning inom ramen för det anslag till Regeringskansliet m.m. som riksdagen beslutat om (prop. 2023/24:1 utg.omr. 1, bet. 2023/24:KU1, rskr. 2023/24:66–73). Detta är enligt utskottet en lämplig ordning. Regeringen kan dock förväntas informera och rådgöra med riksdagen, bl.a. genom utrikesutskottet, inför beslut om strategiska förändringar i utrikesrepresentationen.

Utskottet anser att öppnandet av en utlandsmyndighet i Taiwan, på det sätt som föreslås i en motion, skulle vara ett exempel på en sådan strategisk förändring som bör föregås av information och samråd och som utskottet inte anser att riksdagen bör ta initiativ till genom ett tillkännagivande. Utskottet konstaterar att ett-Kina-politiken ligger fast, vilket innebär att Sverige har diplomatiska förbindelser endast med Folkrepubliken Kina. Däremot anser utskottet att samarbetet och utbytet med Taiwan bör fortsätta att utvecklas inom ramen för ett-Kina-politiken, på det sätt som regeringen vid flera tillfällen gett uttryck för. Riksdagen har på utskottets förslag gjort ett tillkännagivande om att den svenska närvaron i Taiwan bör förstärkas genom

etableringen av ett House of Sweden i Taipei, vilket är något annat än en utlandsmyndighet. Utskottet konstaterar att regeringen i skrivelse 2023/24:75 har informerat riksdagen om att denna fråga är under beredning i Regeringskansliet.

Vidare konstaterar utskottet att regeringen verkar för närmare relationer mellan Sverige och Indien, såväl bilateralt som genom EU, och att detta avser frågor om handel, investeringar, företagsutbyte, utbildning och forskning, hållbarhet och miljö samt säkerhetspolitik.

Med anledning av förslagen om klimatdiplomati och den diplomatiska kårens representativitet konstaterar utskottet att regeringen fäster vikt vid det internationella klimatarbetet och att klimatdiplomati framhålls som ett verktyg i detta, inte minst i arbetet på EU-nivå. Det visar sig bl.a. i Sveriges deltagande i den vängrupp av EU-medlemsstater som agerar för att stärka klimatdiplomatin genom EU. Vidare påminner utskottet om sin genomgång föregående höst av hur utrikesförvaltningens resurser utvecklats de senaste tjugo åren (ytr. 2023/24:UU1y). I genomgången kunde utskottet konstatera att könsfördelningen i såväl Utrikesdepartementets samlade personalstyrka som den utstationerade personalen vid utlandsmyndigheterna varit stabil över tid med en viss överrepresentation av kvinnor.

Utskottet har upprepade gånger i yttranden till konstitutionsutskottet avstyrkt motionsyrkanden om utrikesförvaltningens organisation, personal och resursfördelning, bl.a. när det gäller jämställdhets- och mångfaldsfrågor, med hänvisning till att sådana beslut fattas av regeringen. Samtidigt har utskottet understrukit vikten av att frågor om jämställdhet och mångfald genomsyrar Regeringskansliets hela verksamhet, och därmed även utrikesförvaltningen (ytr. 2014/15:UU1y). I övrigt påminner utskottet om att Regeringskansliet i rekryteringen till utrikesförvaltningen tillämpar lagen (1994:260) om offentlig anställning, som föreskriver att det vid anställning ska fästas avseende enbart vid sakliga grunder men att det t.ex. av säkerhets-skyddsskäl kan ställas krav på svenskt medborgarskap.

Med hänvisning till vad som anförts ovan anser utskottet att det saknas skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande till regeringen enligt de förslag som framställs i motionerna 2023/24:484 (SD) yrkandena 3 och 12, 2023/24:964 (MP) yrkandena 15 och 25 samt 2023/24:2466 (C) yrkande 31. Utskottet avstyrker därmed dessa.

Konsulära ärenden

Utskottet, som fördömer olagliga bortföranden, rättegångar som inte lever upp till rättsstatens principer och åtal som är politiskt motiverade, ser med största allvar på att vissa svenska medborgare sitter godtyckligt frihetsberövade i länder som Eritrea, Kina och Iran.

Utskottet har vid en tidigare behandling av förslag till tillkännagivanden om hanteringen av konsulära fall understrukit vikten av att dessa svenskar omedelbart släpps fria, kan återförenas med sina familjer och ges möjlighet att

träffa svensk diplomatisk och medicinsk personal när så efterfrågas. Vidare har utskottet framhållit vikten av att regeringen fortsätter att arbeta med oförminskad styrka för en frigivning av dessa svenskar och andra personer i en liknande situation samt att regeringen verkar för att EU även i fortsättningen ska fästa uppmärksamheten på dessa personer (bet. 2020/21:UU7).

Utskottet står bakom dessa uttalanden även framgent och noterar att regeringen betonat arbetet med konsulära fall i såväl regeringsförklaringen som utrikesdeklarationen samt att EU visar engagemang för de svenska medborgarnas frigivning. Vidare förutsätter utskottet alltjämt att regeringen i utvecklingen av det konsulära arbetet beaktar rekommendationerna från Granskningskommissionen avseende två konsulära ärenden.

Med hänvisning till detta ser utskottet inte något behov av ett tillkännagivande från riksdagen enligt vad som föreslagits i motionerna 2023/24:340 (KD), 2023/24:1009 (S), 2023/24:1056 (S), 2023/24:1967 (S) och 2023/24:2466 (C) yrkande 44, vilka utskottet därmed avstyrker.

Relationer till Kina

Utskottet påminner om att utskottet vid behandlingen av den Kinastrategi som nämns i en motion framhöll att Kinas snabba utveckling och stärkta roll får allt större betydelse för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Utskottet ansåg att en enad och långsiktig strategisk EU-politik gentemot Kina är avgörande för att säkerställa svenska intressen, och utskottet gav stöd för regeringens avsikt att aktivt verka för en stark och gemensam EU-hållning. Vidare delade utskottet regeringens uppfattning att de nationella svenska säkerhetsintressena ska vara vägledande i alla aspekter av förbindelserna med Kina som har betydelse för Sveriges säkerhet. Utskottet framhöll också vikten av att EU och likasinnade länder samarbetar och agerar gemensamt när det gäller de säkerhets- och försvarsmässiga utmaningar som det ökade kinesiska globala inflytandet innebär (skr. 2019/20:18, bet. 2019/20:UU4, rskr. 2019/20:118).

Mot bakgrund av dessa uttalanden välkomnar utskottet att regeringen upprätthåller uppfattningen att Sveriges intressen gentemot Kina tjänas bäst genom en gemensam europeisk ansats och att regeringen verkar för att EU ska föra en gemensam, kraftfull och tydlig Kinapolitik. Utskottet välkomnar också att regeringen i anslutning till detta även betonar vikten av transatlantisk samordning. Utskottet konstaterar att Europeiska rådet har fört en strategisk diskussion om relationerna till Kina och att Europaparlamentet rekommenderat en översyn av EU:s Kinastrategi.

Det är enligt utskottet, i likhet med vad regeringen har framfört i sina utrikesdeklarationer, viktigt att i relationen med Kina vara tydlig när det gäller Kinas överträdelser mot de mänskliga rättigheterna och att delta i samarbeten för att motverka de utmaningar mot den regionala säkerheten och den regelbaserade världsordningen som Kinas växande maktanspråk utgör. I detta sammanhang uppmärksammar utskottet att Försvarsberedningen i sin säkerhetspolitiska analys ansett att svensk säkerhetspolitik i större utsträckning än

tidigare bör anpassas för att möta Kinas maktanspråk och ambition att genom politiska, ekonomiska och militära maktmedel påverka såväl enskilda stater som den regelbaserade världsordningen. Vidare ansåg Försvarsberedningen att Sveriges förhållande till Kina ska utformas på ett sätt som värnar Sveriges säkerhet och att det ska ske i nära samarbete inom EU, med allierade och partner (Ds 2023:19).

Utskottet konstaterar också att utvecklingen i Hongkong fortsätter att ge upphov till oro och att detta har framförts av EU. När det i övrigt gäller stödet till demokratiörelsen i Hongkong hänvisar utskottet till sin behandling av den frågan under föregående riksmöte. Vidare konstaterar utskottet att det till följd av tillkännagivanden från riksdagen pågår ett analysarbete inom Regeringskansliet i fråga om en uppsägning av Sveriges rättshjälpsavtal med Hongkong.

Med hänvisning till tidigare behandlingar och pågående processer avstyrker utskottet motionerna 2023/24:484 (SD) yrkande 8, 2023/24:1738 (C) och 2023/24:2466 (C) yrkande 29.

Taiwans deltagande i internationella organisationer

Med anledning av de förslag till tillkännagivanden som har framställts om att främja Taiwans deltagande i olika internationella organisationer uppmärksammar utskottet behandlingen av likalydande förslag under förra riksmötet i betänkande 2022/23:UU7. Utskottet betonade då att såväl Sverige som EU har intresse av att Taiwan kan delta i internationella organisationers arbete. Ett sådant deltagande ansåg utskottet borde kunna främjas, även om förutsättningarna för deltagandet skiljer sig från en organisation till en annan.

Utskottet står fast vid detta och välkomnar att regeringen, i enlighet med vad utrikesministern framfört i olika frågesvar, stöder Taiwans deltagande i internationella sammanhang där deltagandet är värdefullt och inte kräver status som stat. I likhet med regeringen anser utskottet att Taiwans meningsfulla deltagande i olika internationella organisationer bidrar positivt till internationell samverkan.

Utskottet ser med hänvisning till detta inte behov av att riksdagen gör ett tillkännagivande till regeringen. Utskottet avstyrker därför motionerna 2023/24:55 (SD), 2023/24:58 (SD), 2023/24:484 (SD) yrkandena 4–7, 2023/24:2174 (M), 2023/24:2466 (C) yrkande 30 och 2023/24:2627 (M).

Eritreas diasporaskatt

I två motioner framställs förslag om att stoppa den eritreanska diasporaskatten. Med anledning av dessa förslag konstaterar utskottet att riksdagen upprepade gånger har avslagit motionsförslag om tillkännagivanden till regeringen om att utreda lagändringar i detta syfte. Det gjordes senast i april 2024 (bet. 2023/24:JuU20, prot. 2023/24:105). Enligt uppgift har Eritrea sedan tidigare riksdagsbehandling av frågan informerat regeringen muntligt om att uppbörderna av skatt från eritreaner bosatta i Sverige och andra europeiska länder upphörde i början av 2024. Detta är enligt utskottet ett positivt besked, som

utskottet förutsätter att regeringen följer upp noga. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2023/24:485 (SD) yrkande 24 och 2023/24:671 (S) yrkande 3.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena i bilaga 2 som har beretts i förenklad ordning.

Utskottets ställningstagande

Utöver de yrkanden som behandlas tidigare i detta betänkande finns förslag i ett antal motioner som är föremål för förenklad motionsberedning enligt de riktlinjer som riksdagen har fastslagit med anledning av Riksdagskommitténs betänkande Riksdagen i en ny tid (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335) och i enlighet med promemorian Förenklad motionsberedning under valperioden 2022–2026 som utrikesutskottet fastställde den 5 oktober 2023 (prot. 2023/24:3).

Utskottet har under beredningen kommit fram till att de yrkanden som redovisas i bilaga 2 inte kan vara aktuella för något tillkännagivande från riksdagen, och ett enigt utskott avstyrker dessa motioner. Detta kan innebära att partier vidhåller de synpunkter som framförs i motionsyrkandena men att de avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

Reservationer

1. Värden och prioriteringar i utrikespolitiken, punkt 1 (S)

av Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Linnéa Wickman (S) och Tomas Eneroth (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2562 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 1 och

avslår motionerna

2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkandena 2 och 3 samt

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Att regeringen har dragit sig undan från den globala scenen för att ensidigt fokusera på närområdet och Europa är oroväckande. Det är ett tydligt tecken på att svensk utrikespolitik har blivit mer passiv och provinsiell när den borde vara aktiv och internationell.

Sverige har under decennier byggt upp ett mycket gott anseende när det gäller fredsarbete, demokrati, mänskliga rättigheter, nedrustning, fattigdomsbekämpning, klimatomställning och jämställdhet. Detta anseende skadas nu med regeringens inåtvända utrikespolitik.

Sverige ska ha en aktiv Europapolitik och EU är Sveriges viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska arena. Men världen är större än Europa. Det som händer i Latinamerika, Mellanöstern, Afrika och Asien påverkar också Sverige. Krig, fattigdom, droghandel, människohandel, illegal vapenhandel, miljöförstöring och utsläpp som driver på den globala uppvärmningen påverkar oss alla var vi än bor. Detta gör den snäva utrikespolitik som regeringen lagt om till djupt bekymmersam. Vi anser därför att riksdagen ska tillkännage för regeringen att Sverige ska vara en stark röst globalt och en aktiv internationell kraft.

2. Värden och prioriteringar i utrikespolitiken, punkt 1 (C)

av Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna

2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkandena 2 och 3 samt

2023/24:2562 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 1.

Ställningstagande

Svensk utrikespolitik ska försvara och främja den liberala demokratin och mänskliga rättigheter, stötta rättsstatsuppbyggnad och korruptionsbekämpning, stärka kvinnors rättigheter och möjligheter samt fördjupa samarbetet med andra demokratier. Detta går hand i hand med en politik för utvecklings-samarbete som står upp för det s.k. enprocentsmålet och fokuserar på mänskliga rättigheter, med en handelspolitik som främjar frihandel och med en säkerhets- och försvarspolitik som innebär att Sverige tar ett större ansvar för sin egen och sina samarbetspartners gemensamma säkerhet. Den sammanlagda effekten av detta blir en svensk utrikespolitik som i alla sina delar förmedlar ett samstämmigt och sammanhållet budskap.

Med hänvisning till detta anser jag att riksdagen bör tillkännage för regeringen att Sveriges utrikespolitik ska försvara och främja den liberala demokratin och att utrikespolitiken ska hänga samman och baseras på ett konsekvent agerande i säkerhets-, handels- och utvecklingspolitiken.

3. Värderna och prioriteringar i utrikespolitiken, punkt 1 (MP)

av Jacob Risberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkandena 2 och 3 samt avslår motionerna

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1 och 2 samt

2023/24:2562 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 1.

Ställningstagande

Världen präglas i dag av mångfasetterade kriser som leder till att regioner och länder nedprioriterar internationellt samarbete för att vända sig inåt och foku-

sera på att värna inhemska kortsiktiga intressen. På många håll är också demokratin satt under stark press. Sammantaget innebär denna utveckling försämrade förutsättningar för samförstånd och förståelse globalt och ökade risker för spänningar och konflikter.

I denna alltmer protektionistiska värld behövs globala krafter som med ett långsiktigt perspektiv skyddar och stärker mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer, fria medier och mänsklig utveckling. I detta har Sverige en viktig roll att spela. Riksdagen bör därför tillkänna för regeringen att Sverige, genom en utrikespolitik grundad på respekten för mänskliga rättigheter och folkrätten, ska vara en global röst för demokrati, mänskliga rättigheter och en regelbaserad världsordning.

4. Feministisk utrikespolitik, punkt 2 (S, V, MP)

av Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Linnéa Wickman (S), Tomas Eneroth (S), Jacob Risberg (MP) och Lotta Johnsson Fornarve (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 1,

2023/24:2343 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 9,

2023/24:2562 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 5,

2023/24:2664 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 2 och

2023/24:2699 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 6.

Ställningstagande

En feministisk utrikespolitik handlar om att på utrikespolitikens samtliga områden säkerställa flickors och kvinnors rättigheter, politiska representation, ekonomiska egenmakt och frihet från våld. Begreppet feministisk har i sig lett till nya analyser och perspektiv som bidragit till att utforma verkningsfulla insatser. Med en tydlig analys och ett genusperspektiv som genomsyrar alla delar av en målstyrd och uppföljningsbar utrikespolitik skapas förutsättningar för jämställdhet och för att förbättra flickors och kvinnors faktiska situation.

Det är djupt beklagligt att regeringen har avvecklat den svenska feministiska utrikespolitiken, inte minst i ljuset av den strömning av konservativa högerkrafter som globalt ifrågasätter och attackerar kvinnors och flickors rättigheter. Kränkningar av kvinnors rättigheter genom diskriminerande lagstiftning och samhällsnormer är det vanligaste och mest omfattande brottet

mot de mänskliga rättigheterna. Det är en betydande orsak till fattigdom och därmed ett väsentligt hinder mot utveckling.

Sverige behöver stå upp för jämställdhet, lika rättigheter, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), lika representation och jämställd tillgång till resurser för kvinnor och män. Att ge kvinnor och flickor makt över sina egna liv och att främja deras medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter är det bästa sättet att bekämpa fattigdom på och att nå ekonomisk tillväxt och mänsklig utveckling.

Vi anser därför att regeringen bör återinföra och utveckla den feministiska utrikespolitiken där jämställdhet och arbetet för alla flickors och kvinnors rättigheter – inklusive SRHR och frihet från våld – tillgång till resurser och representation prioriteras.

5. FN och internationellt samarbete, punkt 3 (S)

av Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Linnéa Wickman (S) och Tomas Eneroth (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:1589 av Matilda Ernkrans (S) yrkande 2 och

2023/24:2562 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 7 och 10 samt avslår motionerna

2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 6 och

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 3.

Ställningstagande

Medlemskapet i internationella organisationer möjliggör genomslag för Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik. Sverige ska fortsätta att vara en ansvarsfull och engagerad medlem i dessa organisationer med inriktning på bred internationell samverkan och samarbete. Ett välfungerande internationellt samarbete är grunden för en regelbaserad världsordning som bygger på folkrätten.

Multilateralism är nödvändig för att trygga fred, säkerhet och hållbar utveckling för alla. Detta fundament utmanas emellertid när universella regler och värden, däribland folkrätten, mänskliga rättigheter och humanitär rätt, ifrågasätts eller utnyttjas illvilligt. Världssamfundet måste agera för att upprätthålla tilltron till multilateralismen och utveckla den för att kunna möta nya globala utmaningar och omständigheter. Den regelbaserade världsordningen, det multilaterala systemet, universella värden samt internationella regler,

normer och överenskommelser måste försvaras. Riksdagen bör därför tillkännage för regeringen att den ska stå upp för det multilaterala systemet och att Sverige ska fortsätta att vara en ansvarsfull och engagerad medlem i de organisationer som bildar detta system.

Ett starkt engagemang för FN bör vara en hörnsten i Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik och FN bör även fortsättningsvis vara en central arena för Sveriges arbete med de globala säkerhets-, klimat- och fattigdomsutmaningarna. Sverige behöver medverka aktivt till att FN står bättre rustat för att hantera morgondagens globala utmaningar och hot. Det är avgörande att FN är en enande och mobiliserande kraft i genomförandet av Parisavtalet och Agenda 2030.

Regeringen begår ett allvarligt misstag när den minskar kärnstöden till FN och på så sätt försvagar organisationen. Riksdagen bör därför genom ett tillkännagivande uppmana regeringen att öka det svenska engagemanget för FN, eftersom FN är navet i det globala samarbetet för internationell fred och säkerhet och spelar en viktig roll för fred och säkerhet, folkrätten, mänskliga rättigheter och utveckling.

Som en del av engagemanget för FN bör regeringen även säkerställa att det finns goda ekonomiska och andra förutsättningar för svenska ungdomsdelegater att delta i FN:s processer. Barns och ungas engagemang behövs i FN:s processer och arbete. Att främja deras möjlighet att bidra är därför ett viktigt internationellt åtagande. De svenska ungdomsorganisationerna och ungdomsdelegaterna har också en viktig uppgift på hemmaplan genom att stärka engagemanget för och kunskapen om FN, liksom för frågor om mänskliga rättigheter, hållbar utveckling, fred och säkerhet bland barn och unga i Sverige.

6. FN och internationellt samarbete, punkt 3 (C)

av Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 3 och avslår motionerna

2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 6,

2023/24:1589 av Matilda Ernkrans (S) yrkande 2 och

2023/24:2562 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 7 och 10.

Ställningstagande

Den globala demokratiska utvecklingen är satt under press. De auktoritära regimerna blir fler och mer repressiva. Dessa auktoritära stater och likaledes auktoritära politiska krafter inom de demokratiska staterna hotar på nytt de frihetliga landvinningar som har uppnåtts i fråga om bl.a. demokratiska fri- och rättigheter, mänskliga rättigheter och rättigheter för minoriteter.

Kampen för frihet och demokrati behöver starka röster och Sverige måste, som ett av de världsledande demokratiska länderna, vara en tydlig röst för den liberala demokratis överlevnad och tillväxt. Jag anser därför att regeringen ska verka för att Sverige, inom ramen för de multilaterala samarbetsstrukturerna, ska försöka forma koalitioner med demokratiska länder som kan samverka som motvikt till de allt tydligare auktoritära strömningar som genomsyrar internationella samarbetsstrukturer.

7. FN och internationellt samarbete, punkt 3 (MP)

av Jacob Risberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 6 och
avslår motionerna

2023/24:1589 av Matilda Ernkrans (S) yrkande 2,

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 3 och

2023/24:2562 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkandena 7 och 10.

Ställningstagande

Regeringen bör föra en svensk utrikespolitik som prioriterar ett starkt internationellt samarbete med FN som central aktör med handlingskraft att fullfölja sina uppgifter – att främja internationell fred och mänskliga rättigheter.

För detta behöver FN-systemet moderniseras. De rika resursstarka ländernas dominans behöver brytas och de ekonomiskt svaga länderna måste ges en starkare röst. Beslutsfattandet behöver reformeras och säkerhetsrådets sammansättning förändras så att FN blir mer demokratiskt och rättvist.

Det är också viktigt att säkerställa att FN har tillräckliga resurser. Sverige bör därför fortsätta att bidra till finansieringen av FN-organen och verka för en ökad finansiering till de organ som har till uppgift att granska medlemsstaternas arbete med mänskliga rättigheter.

8. Kvinnor, fred och säkerhet, punkt 4 (V)

av Lotta Johnsson Fornarve (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2023/24:2343 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 15 och 16.

Ställningstagande

Fredsprocesser och återuppbyggnad efter konflikt är, liksom utrikes- och säkerhetspolitiken i stort, ett traditionellt manligt område. Kvinnor är därför ofta antingen helt utan representation eller kraftigt underrepresenterade i dessa processer, trots att deras deltagande är avgörande för att skapa hållbar fred och mänsklig säkerhet. Att öka andelen kvinnor i alla stadier av det fredsbyggande arbetet är ett viktigt mål i sig eftersom representation är grundläggande för demokrati och rättvisa.

FN:s agenda för kvinnor, fred och säkerhet syftar till att stärka kvinnors rättigheter och deltagande i fredsprocesser. Det borde vara en självklarhet att kvinnors och mäns representation och deltagande i fredsprocesser fördelas jämnt. Eftersom det i praktiken inte är så bör riksdagen tillkänna för regeringen att Sverige inom FN ska verka för att kvinnors deltagande i fredsprocesser ska öka och för att säkerhetsrådet ska ge agendan för kvinnor, fred och säkerhet genomslag i alla sina resolutioner.

9. Sveriges diplomatiska förbindelser, punkt 5 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Rasmus Giertz (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2023/24:484 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 3 och 12 samt
avslår motionerna
2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkandena 15 och 25 samt
2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 31.

Ställningstagande

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den svenska närvaron i Taiwan bör förstärkas genom ett House of Sweden i Taipei. För att frigöra potentialen i förbindelserna mellan Sverige och Taiwan behöver grundläggande brister i Sveriges representation i Taiwan åtgärdas. Det handlar om att öka bemanningen och skaffa mer ändamålsenliga lokaler. Det handlar också om att ge representationskontoret möjlighet att faktiskt agera utifrån sitt uppdrag, t.ex. möjlighet att sköta pass- och visumärenden på ett adekvat sätt. Dessa och flera andra brister i den svenska representationen beror på att representationskontoret inte är en formell myndighet. Vi anser därför att regeringen bör vidta de åtgärder som behövs för att svenska representationskontor, som det i Taipei, ska räknas som myndigheter.

Indiens positiva utveckling erbjuder goda möjligheter för Sverige att öka sina utbildnings- och handelsrelationer med Indien. Det finns även anledning för Sverige att se över möjligheterna att etablera nya samarbeten som kan knyta Indien närmare Europa, t.ex. på klimatområdet. Regeringen bör med tanke på detta se över möjligheten att stärka de diplomatiska banden med Indien.

10. Sveriges diplomatiska förbindelser, punkt 5 (C)

av Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 31 och avslår motionerna

2023/24:484 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 3 och 12 samt

2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkandena 15 och 25.

Ställningstagande

Sveriges relationer med Taiwan behöver fortsätta att utvecklas. Regeringen bör därför agera för att Sverige ska inrätta ett House of Sweden i Taipei under 2024, i enlighet med vad riksdagen tidigare har tillkännagett. Regeringen bör under året även bredda det bilaterala samarbetet mellan Sverige och Taiwan till att omfatta fler områden.

11. Sveriges diplomatiska förbindelser, punkt 5 (MP)

av Jacob Risberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkandena 15 och 25 samt avslår motionerna

2023/24:484 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 3 och 12 samt

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 31.

Ställningstagande

För att förebygga konflikter om resurser som energi, vatten och livsmedel måste klimatförändringarna stoppas. Detta kräver konkret handling. I utrikespolitiken bör regeringen prioritera klimatdiplomati. Sverige bör vara ledande i arbetet för att lösa den globala klimatkrisen och vara drivande i alla internationella forum där klimatfrågor behandlas. För att kunna vara det med trovärdighet och för att vara ett föredöme i klimatomställningen och det internationella klimatarbetet måste Sverige uppfylla kraven i Parisavtalet om att minska de egna utsläppen till en hållbar nivå och finansiera klimatarbetet i fattiga länder.

För Sveriges trovärdighet i internationella sammanhang är det också viktigt att svenska företrädare är representativa. Regeringen bör därför vidta åtgärder för att säkerställa att Sveriges diplomatiska kår återspeglar den mångfald som finns i Sverige och att den är jämställd och jämlik. Bland annat bör regeringen införa processer för tillsättningen av tjänster i utrikesförvaltningen som främjar mångfald utifrån alla diskrimineringsgrunder. En sådan mångfaldsrekrytering behöver också följas upp.

12. Konsulära ärenden, punkt 6 (S, C)

av Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Linnéa Wickman (S), Tomas Eneroth (S) och Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:340 av Magnus Oscarsson (KD),
2023/24:1009 av Lawen Redar (S),
2023/24:1056 av Lawen Redar (S),
2023/24:1967 av Fredrik Lundh Sammeli och Helén Pettersson (båda S) och
2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 44.

Ställningstagande

Flera svenskar sitter grundlöst fängslade utomlands av politiska skäl, utan möjlighet att få en rättvis rättegång och utan tillgång till konsulärt stöd.

Dawit Isaak har suttit fången i Eritrea utan rättegång sedan 2001. Den svenske medborgaren och publicisten Gui Minhai sitter fängslad i Kina efter att 2015 ha kidnappats i Thailand av den kinesiska regimen. I Iran sitter den svenska forskaren Ahmadreza Djalali fängslad sedan 2016, falskeligen anklagad och dömd till döden av regimen för spioneri. Fängslad i Iran sitter sedan 2022 också den svenska EU-tjänstemannen Johan Floderus, även han falskeligen anklagad för spioneri.

I takt med den fortsatta auktoritära utvecklingen i Eritrea, Kina och Iran tycks arbetet med frisläppandet av Dawit Isaak, Gui Minhai, Ahmadreza Djalali och Johan Floderus försvåras. Detta måste regeringen uppfatta som en signal om att öka ansträngningarna för att få dessa svenskar fria. Arbetet genom s.k. tyst diplomati har inte gett resultat. Det därför uppenbart att regeringen måste utarbeta en ny strategi med nya metoder i arbetet för att Dawit Isaak, Gui Minhai, Ahmadreza Djalali och Johan Floderus omedelbart ska släppas fria. Regeringen bör också, i synnerhet när det gäller arbetet med de två förstnämnda fallen, vara tydlig med Sveriges engagemang för att försvara det fria ordet globalt.

13. Relationer till Kina, punkt 7 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Rasmus Giertz (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:484 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 8 och
avslår motionerna

2023/24:1738 av Niels Paarup-Petersen och Anne-Li Sjölund (båda C) och
2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 29.

Ställningstagande

Det auktoritära Kina uppvisar en alltmer aggressiv politik gentemot omvärlden. I denna politik använder sig Kina av ekonomi, handel, utländska direktinvesteringar och andra påverkansmetoder som t.ex. hot om blockader och militära styrkedemonstrationer.

Om Kina tillåts dominera den internationella ekonomin kan vi förvänta oss att landet även kommer att använda samma totalitära synsätt och metoder i sitt övriga internationella arbete, inklusive i samarbeten om forskning och ny teknik.

Den Kinastrategi som riksdagen behandlade 2019 var i hög grad motiverad av Kinas nya globala ambitioner. Sedan dess har det kinesiska hotet mot den regelbaserade världsordningen ökat. Kina har flyttat fram sina positioner på den afrikanska kontinenten, hotat med militärt våld mot Taiwan och gett Ryssland stöd i den brutala invasionen av Ukraina.

Sverige måste som en del av den fria världen ha beredskap för att hantera en global utveckling formad av samverkande diktaturer och auktoritära stater som Kina och Ryssland. Regeringen bör mot bakgrund av detta utarbeta en ny Kinastrategi med en uppdaterad hotbildsanalys och med effektiva åtgärder för att hantera hoten och för att verka för en positiv utveckling. Det transatlantiska samarbetet bör vara en bärande del av en ny Kinastrategi.

14. Relationer till Kina, punkt 7 (C)

av Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:1738 av Niels Paarup-Petersen och Anne-Li Sjölund (båda C) och

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 29 och

avslår motion

2023/24:484 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 8.

Ställningstagande

Den kinesiska regimen förtrycker de egna medborgarna, använder världens mest integritetskränkande övervakningstekniker och attackerar konsekvent demokratiska organisationer och länder för att stärka kommunistpartiets makt i Kina och världen. Kina är ett konkret, starkt och uppenbart hot mot friheter och demokratiska värden och mot den regelbaserade världsordningen. Regeringen bör agera för att Sverige tillsammans med övriga EU ska bli tydligare i

sin kritik av Kina och mer aktivt i motståndet mot Kinas och det kinesiska kommunistpartiets ökande globala makt.

Genom den nationella säkerhetslagen för Hongkong som det kinesiska kommunistpartiet drev igenom 2020 har det blivit uppenbart att rättssystemet i Hongkong inte längre är fristående från kommunistpartiet. Kina har därmed ensidigt upplöst den avtalade principen om ett land, två system, enligt vilken Hongkong ska tillåtas ha sitt eget rättssystem och där mötesfrihet och yttrandefrihet ska vara garanterade rättigheter. I denna utveckling måste Sverige tillsammans med andra likasinnade finna former för att stödja drömmen om ett fritt Hongkong. Regeringen bör därför säkerställa ett starkt svenskt stöd till demokrati rörelsen i Hongkong.

Med tanke på utvecklingen i Hongkong är det också uppenbart att det inte finns skäl att upprätthålla det rättshjälpsavtal som Sverige har med Hongkong. Rättsväsendet kan inte längre anses vara fritt och rättssäkert. Ett antal länder har valt att avsluta sina liknande avtal med Hongkong. Sverige bör följa deras exempel. Riksdagen har riktat två tillkännagivanden till regeringen om att avsluta Sveriges rättshjälpsavtal med Hongkong. Regeringen bör snarast vidta åtgärder i enlighet med riksdagens tidigare tillkännagivanden så att Sveriges rättshjälpsavtal med Hongkong kan avslutas senast den 31 december 2024.

15. Taiwans deltagande i internationella organisationer, punkt 8 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Rasmus Giertz (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:55 av Björn Söder (SD),

2023/24:58 av Björn Söder (SD),

2023/24:484 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 4–7 och

2023/24:2627 av Boriana Åberg (M) samt

bifaller delvis motionerna

2023/24:2174 av Maria Stockhaus m.fl. (M) och

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 30.

Ställningstagande

Taiwan kan genom sitt deltagande i olika internationella organisationer bidra till organisationernas verksamhet på ett positivt och meningsfullt sätt. Att Taiwan deltar i internationella organisationer är därmed av intresse för såväl Sverige som EU.

Regeringen bör se till att Sverige på olika sätt och i olika sammanhang verkar för att Taiwan erbjuds möjlighet att delta i FN:s generalförsamling och olika organisationer inom FN-systemet, i synnerhet Internationella civila luftfartsorganisationen (ICAO) och Världshälsoorganisationen (WHO) samt i det internationella polissamarbetet inom Interpol.

Parallellt med det riktade arbetet mot enskilda organisationer bör regeringen utarbeta en tydlig strategi för sitt övergripande arbete för att Taiwan ska erbjudas tillträde till olika internationella organisationer.

16. Taiwans deltagande i internationella organisationer, punkt 8 (C)

av Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:2174 av Maria Stockhaus m.fl. (M) och

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 30 och

bifaller delvis motionerna

2023/24:55 av Björn Söder (SD),

2023/24:58 av Björn Söder (SD),

2023/24:484 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 4–7 och

2023/24:2627 av Boriana Åberg (M).

Ställningstagande

Den kinesiska aggressionen mot Taiwan fortsätter, bl.a. genom en upptrappning av konflikten i Sydkinesiska havet och genom militära, diplomatiska och ekonomiska påtryckningar mot Taiwan. Det är mot den bakgrunden viktigt att så långt som möjligt inlemma Taiwan i det internationella samfundet.

Liksom utskottet välkomnar jag att regeringen stöder Taiwans deltagande i internationella sammanhang där detta är meningsfullt och inte kräver status som stat. Jag anser dock att mer behöver göras i detta avseende. Riksdagen bör därför tillkännage för regeringen att Sverige ska verka för att Taiwan släpps in i fler multilaterala organisationer.

17. Eritreas diasporaskatt, punkt 9 (S)

av Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Linnéa Wickman (S) och Tomas Eneroth (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2023/24:485 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 24 och
2023/24:671 av Mathias Tegnér (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Eritrea är en av världens mest hårdföra diktaturer som systematiskt utsätter den egna befolkningen för övergrepp och brott mot de mänskliga rättigheterna. Regimens förtryck är påtagligt även för dem som flyr landet eftersom de blir skyldiga att betala en s.k. diasporaskatt som den eritreanska regimen driver in från exileritreaner under utpressningsliknande former. Diasporaskatten är även problematisk eftersom de insamlade medlen går direkt till att stödja regimen och dess repressiva metoder.

Det skulle vara positivt om indrivningen av diasporaskatten i Sverige skulle ha upphört på det sätt som Eritrea ska ha informerat regeringen om. Vi anser dock att det krävs samstämmiga vittnesmål från den eritreanska diasporan om att det faktiskt är så innan det kan bli aktuellt att känna sig övertygad. Till dess det finns sådana övertygande belägg måste regeringen agera för att säkerställa att det inte förekommer någon indrivning av diasporaskatt från personer i Sverige med eritreanskt ursprung. Regeringen bör därför använda sig av lämpliga diplomatiska och politiska verktyg för att ställa krav på Eritrea att upphöra med indrivningen av diasporaskatt i Sverige.

Särskilt yttrande

Eritreas diasporaskatt, punkt 9 (SD)

Aron Emilsson (SD) och Rasmus Giertz (SD) anför:

Vi välkomnar beskedet att Eritrea har slutat driva in diasporaskatt från personer i Sverige. Det innebär att vi inte längre ser något behov av ett tillkännagivande till regeringen och att vi därför inte yrkar bifall till motionerna under denna punkt. Utskottet förutsätter att regeringen följer upp beskedet noga. Om uppföljningen skulle visa att diasporaskatten fortsätter att orsaka problem för exileritreaner i Sverige avser vi att återkomma med ett nytt förslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2023/24

2023/24:55 av Björn Söder (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen internationellt ska verka för att Taiwan tillåts delta i WHO och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:58 av Björn Söder (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ta fram en strategi för hur man arbetar för att inlemma Taiwan i olika internationella organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:65 av Björn Söder (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ta initiativ inom Förenta nationerna för att initiera en global minnesdag för kommunismens offer i likhet med Förintelsens minnesdag och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:72 av Nima Gholam Ali Pour (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att det ska bli möjligt att ansöka om uppehållstillstånd i Sverige vid Sveriges diplomatiska beskickning i Taiwan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:340 av Magnus Oscarsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta att aktivt kräva Dawit Isaaks frisläppande och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:466 av Magnus Oscarsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en ny oberoende utredning om Raoul Wallenberg och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de sista 230 sekretessbelagda dokumenten från Regeringskansliets Raoul Wallenberg-arkiv bör bli offentliga och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:476 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för upprättandet av en checklista med kriterier som ska uppfyllas och utgöra grund för om det internationella samfundet ska erkänna ett politiskt val på nationell nivå som fullt ut demokratiskt eller inte, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om demokratiseringsarbetet avseende att regeringen ska verka för att kriterierna uppfylls för de länder som inte uppnår kriterierna i checklistan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för bildandet av ett förbund mellan världens alla demokratiska länder och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att frysa tillgångar tillhörande illegitima regimer och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för legitima folkambassader att överta fysisk egendom från illegitima ambassader och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att utfärda diplomatiska id-kort till representanter för folkambassader och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för högre krav på de länder som leder FN-arbetet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU:s institutioner inte ska ha behörighet att föra Sveriges talan inom FN och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom FN bör verka för ett utökat arbete mot korruption såväl internt som externt och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Svenska institutet i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att ta vara på Svenska institutets stipendiater och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Svenska institutet bör ta fram en prioritetsordning avseende stipendiaturval och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Svenska institutet ska utreda möjligheten att etablera fler partnerskap likt ”SHE Leads” i motsvarande stater och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sverige-bilden utomlands och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:482 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tydligt ska ta avstånd från och motverka all internationell terrorism och extremism och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att internationell samverkan för att motverka terrorism ska stödjas och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att internationell samverkan för att motverka resor i syfte att delta i terrorism eller terrorträning ska stödjas och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:484 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om benämningen av Taiwans diplomatiska representation i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett tydligt erkännande av Taiwan som den självständiga aktör det är snarare än kinesisk provins och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att representationskontor ska kunna räknas som en myndighet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att Taiwan tillåts delta i ICAO:s sessioner och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Taiwan ska få möjligheten att skicka ombud till FN:s generalförsamling och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Taiwans möjlighet att delta i och bidra till FN:s olika organisationer och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Taiwans möjlighet att delta i Interpol och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förnyad Kinastrategi och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att stärka de diplomatiska banden med Indien och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:485 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erkänna Somaliland som självständig stat i det fall att landet förbättrat religionsfriheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att upprätta en ambassad i Somalilands huvudstad Hargeysa med ansvar för såväl Somalia som Somaliland och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att upprätta samverkan mellan svenska och somaliländska myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmana Utrikesdepartementet att se över sina reserekommendationer för Somaliland och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen, inom världssamfundet, för att finna en långsiktigt hållbar lösning på landets styre bör verka för att Somalias demokratiska modell i så stor utsträckning som möjligt anpassas till landets förutsättningar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att Unsom utarbetar en plan för att reglera de företag som tillhandahåller säkerhetstjänster i Somalia, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över diplomatiska och politiska verktyg att använda för att stoppa den eritreanska diasporaskatten och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:493 av Ingemar Kihlström och Magnus Oscarsson (båda KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inleda processen för att erkänna Somaliland som en egen självständig stat och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:668 av Serkan Köse (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättande av ett svenskt centrum för internationell konflikthantering och fredsfrämjande, kallat Peace Impact Sweden (PIS), och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:671 av Mathias Tegnér (S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa krav på Eritreas regering att upphöra med indrivning av den s.k. diasporaskatten i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:730 av Mikael Oscarsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Haverikommissionen eller någon annan myndighet i uppdrag att göra en utredning om de militära transporterna på Estonia

- och på så sätt uppfylla löftet från förra försvarsministern om att inte hemlighålla någonting om de militära transportererna på Estonias sista färd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge lämplig myndighet uppgiften att utreda de uppgifter som pekar på att det ska ha transporterats militär utrustning på M/S Estonia under förlisningsnatten och tillkännager detta för regeringen.
 3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder för att bringa klarhet i om KSI ansvarade för eller kände till några militära frakter på Estonia och tillkännager detta för regeringen.
 4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort alla hemligstämplar som fortfarande finns kvar kring Estonia och tillkännager detta för regeringen.
 5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder för att utreda vilka länder som skulle kunna ha varit inblandade i att använda M/S Estonia för att frakta militär materiel och vilket slags materiel det i så fall varit fråga om samt vilket land eller vilka länder som var slutliga mottagare av materielen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:733 av Mikael Oscarsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en ny oberoende utredning om den officiella hanteringen av Raoul Wallenbergs öde och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda om hanteringen av det s.k. miljardlånet påverkade regeringens hantering av Raoul Wallenberg och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ställa frågor om huruvida Ryssland har information som stöder uppgifterna om att Josef Stalin lät kidnappa Raoul Wallenberg för att säkerställa miljardlånet från Sverige och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda om det framgår av UD:s dokumentation att Sveriges sändebud i Moskva minst tre gånger 1945 och 1946 bad högt uppsatta sovjetiska tjänstemän att bekräfta att Raoul Wallenberg inte längre var vid liv och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda uppgifterna om att den svenska ambassadören agerade utifrån en medveten politik sanktionerad av Sverige gällande Raoul Wallenberg och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tydliggöra vilka konsultationer Sverige haft med Ryssland i fallet Raoul Wallenberg och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att UD bör insistera på att Ryssland delar med sig av all ytterligare information om fånge nummer 7 och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:757 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en kommission som granskar Sveriges agerande gentemot Sovjetunionen och de övriga kommunistdiktatorerna i Öst- och Centraleuropa och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:964 av Per Bolund m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att driva en feministisk utrikespolitik och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige genom utrikespolitiken ska vara en global röst för demokrati och mänskliga rättigheter och en regelbaserad världsordning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utrikespolitiken ska grunda sig i respekten för mänskliga rättigheter och folkrätten och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i utrikespolitiken ska prioritera ett starkt internationellt samarbete med FN som central aktör för fred och mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att driva på för ett demokratikrav för medlemskap i FN:s råd för mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klimatdiplomati ska vara prioriterat för Sveriges utrikespolitik och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges diplomatiska kår ska visa på Sveriges mångfald och vara jämställd och jämlik och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1009 av Lawen Redar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att få Gui Minhai frigiven och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1056 av Lawen Redar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att få Dawit Isaak frigiven och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1472 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till en löpande och mer transparent redovisning av anmälda oegentligheter vid utlandsmyndigheterna och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1529 av Marie Nicholson och Johanna Hornberger (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör verka för att valet av Dalai lamas reinkarnation ska vara en religiös samt en tibetansk angelägenhet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1530 av Marie Nicholson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tydligt ska arbeta för att principen ett land, två system upprätthålls i enlighet med EU:s position kring Hongkong och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1578 av Camilla Rinaldo Miller m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmana regeringen att framföra en offentlig ursäkt till den svenska besättningens efterlevande familjer gällande tidigare regeringars inställning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen med emfas bör fortsätta att bearbeta de länder som ännu inte ställt arkiv och ljudupptagningar från dygnet kring den 17–18 september 1961 till FN-utredningens förfogande och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en sanningskommission, med historisk, juridisk och senior diplomatisk kompetens, i syfte att klarlägga vilka avvägningar Sveriges regering gjorde i samband med utredningarna 1961–1962 och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att allt relevant tillgängligt material inklusive ännu sekretessbelagda dokument bör ställas till sanningskommissionens liksom till forskares och allmänhetens förfogande och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1589 av Matilda Ernkrans (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa svenska ungdomsdelegater i FN:s processer och arbete och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1738 av Niels Paarup-Petersen och Anne-Li Sjölund (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste bli mer aktivt i kampen mot det kinesiska kommunistpartiets ökande globala makt och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1967 av Fredrik Lundh Sammeli och Helén Pettersson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen med nya metoder måste försöka nå en frigivning av Dawit Isaak och samtidigt uttala ett starkt stöd för Sveriges engagemang i försvarandet av det fria ordet globalt och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2174 av Maria Stockhaus m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att Taiwan ska inkluderas i fler internationella samarbeten och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2207 av Maria Stockhaus m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att det är tibetanerna själva som har rätt att utse nästa Dalai lama och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2343 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva en feministisk utrikespolitik och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom FN bör verka för att kvinnors deltagande i fredsprocesser ska öka och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom FN bör verka för att resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet får genomslag i samtliga resolutioner som säkerhetsrådet behandlar och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2402 av Richard Jomshof (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lyfta Tibetfrågan med företrädare för den kinesiska regeringen med målet att samtalen mellan den kinesiska regeringen och den tibetanska exilregeringen återupptas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kräva ett omedelbart stopp för Kinas storskaliga satsning på internatskolor i Tibet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motsätta sig den kinesiska regeringens inblandning i valet av Dalai lamas efterträdare och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att tillsätta en särskild samordnare för Tibetfrågor på EU-nivå, i likhet med vad man har i USA, och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2466 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svensk utrikespolitik ska försvara och främja den liberala demokratin och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svensk utrikespolitik ska vara sammanhängande och baseras på enhetligt agerande i säkerhets-, handels- och utvecklingspolitikens olika delar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för fler multilaterala samarbetsstrukturer ska försöka forma koalitioner med demokratiska länder som gemensamt kan utgöra en motvikt mot de alltmer tydliga auktoritära strömningar som genomsyrar internationella samarbetsstrukturer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fortsatt stöd till demokrati rörelsen i Hongkong och att Sverige under 2024 bör avsluta det avtal, Mutual Legal Assistance in Criminal Matters, som finns med Hongkong och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att Taiwan släpps in i fler multilaterala organisationer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett "House of Sweden" ska inrättas i Taiwan senast 2024 och att ett breddat bilateralt samarbete till att omfatta fler områden bör komma till stånd 2024, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste göra mer för att svenska medborgarna Gui Minhai i Kina, Dawit Isaak i Eritrea och Ahmadreza Djalali och Johan Floderus

i Iran omedelbart ska släppas fria, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:2541 av Noria Manouchi (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att hämta hem barn som förts utomlands, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:2562 av Morgan Johansson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara en stark röst globalt och vara en aktiv internationell kraft och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hålla fast vid den framgångsrika feministiska utrikespolitiken, jämställdhet och arbetet för alla kvinnors och flickors rättigheter inklusive SRHR och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stå upp för det multilaterala systemet och att Sverige ska fortsätta att vara en ansvarsfull och engagerad medlem av dessa organisationer och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att FN utgör navet i det globala samarbetet för internationell fred och säkerhet och spelar en viktig roll för fred och säkerhet, folkrätten, mänskliga rättigheter och utveckling och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2627 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering inom EU och FN bör verka för att Republiken Kina (Taiwan) ska kunna bidra till FN:s underorganisationer och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2664 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om feministisk utrikes- och utvecklingspolitik och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2699 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta driva en feministisk utrikes- och utvecklingspolitik som sätter fokus på kvinnors rättigheter, politiskt deltagande, ekonomisk egenmakt, inflytande i fredsarbete, frihet från våld samt rätten till sexuell och reproduktiv hälsa, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa skarpare krav och villkor i Sveriges och EU:s utrikespolitik för att driva

på det globala klimatarbetet, bevara biologisk mångfald, främja demokrati och mänskliga rättigheter, stärka djurskyddet och minska de globala klyftorna och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
10. Motioner som bereds förenklat		
2023/24:65	Björn Söder (SD)	2
2023/24:72	Nima Gholam Ali Pour (SD)	
2023/24:466	Magnus Oscarsson (KD)	1 och 2
2023/24:476	Markus Wiechel m.fl. (SD)	10–22
2023/24:482	Aron Emilsson m.fl. (SD)	10–12
2023/24:484	Markus Wiechel m.fl. (SD)	1 och 2
2023/24:485	Markus Wiechel m.fl. (SD)	14–17, 20 och 22
2023/24:493	Ingemar Kihlström och Magnus Oscarsson (båda KD)	
2023/24:668	Serkan Köse (S)	
2023/24:730	Mikael Oscarsson (KD)	1–5
2023/24:733	Mikael Oscarsson (KD)	1–7
2023/24:757	Boriana Åberg (M)	
2023/24:964	Per Bolund m.fl. (MP)	7
2023/24:1472	Markus Wiechel och Alexander Christiansson1 (båda SD)	
2023/24:1529	Marie Nicholson och Johanna Hornberger (båda M)	
2023/24:1530	Marie Nicholson (M)	
2023/24:1578	Camilla Rinaldo Miller m.fl. (KD)	1–4
2023/24:2207	Maria Stockhaus m.fl. (M)	3
2023/24:2402	Richard Jomshof (SD)	1–4
2023/24:2541	Noria Manouchi (M)	
2023/24:2699	Janine Alm Ericson m.fl. (MP)	21